

ספר

קיצור נחלת שבעה

הוא תיקון כתיבת הנאים וכתובה, כתובת ארמלתא, ומתרכתא וכתובה דאירכסא, ושטר בטחון חליצה, שטר היתר עיסקא, ושטר מכירת חמין, שמות אנשים ונשים הכל בדיוק היטב מליקט מספר נחלת שבעה שחיבר הגאון מו"ה שמואל במו"ה דוד הלוי ז"ל תלמיד רבינו הגאון בעל טורי זהב ז"ל ידפס בדרך קטן להקל על הקורא כמבואר בהקדמה יצרפתי אליו סדר ברכת אירוסין ונשואין וקצת דינים הנחוצים להם

ה"ק אשר אנשיל גרינוואלד

ש"ס דק"ק אוניוואר י"א.

יצא לאור ע"י נכד המחבר ז"ל

מוה"ר ר' צבי נייעדערמאן נ"י

לע"נ אביו הרה"ח

מוה"ר אברהם דוב ב"ר צבי ע"ה

נפ' כ"ו מרחשון תשל"ט

הסכמת

הרב הגאון הגדול המפורסם אב"ד דפה
ק"ק אוננוואר שליט"א.

בעדה"י

הרבני המופלג בתו"ש חרף ובקי ירא ושלם מו"ה
אשר אנשיל גרינוואלד נ"י ש"ב מומחה דפה עשה
קיצור מס' נחלת שבעה והוסיף עליו ליקוטי שמות
אנשים ונשים מספרי הפוסקים לתועלת השו"בים וחונים
כותבי תנאים וכתובות למען יהי מצוי בידם לעת הצורך
ושלא יכשלו בלשונם בכתובת השמות, וראיתי שטוב עשה
בעמיו והוא דבר חדש שלא היה עוד לעולמים ע"כ זכות
הספר הזה שייך לו לבדו ואסור להשיג גבולו ולהדפיס
במתכונתו ולא נחשדו ישראל לשלוח בעולתה ידיהם.

בעה"ח שילהי שנת תרפ"י.

ה"ק אברהם יוסף גרינוואלד

בלאמ"י הנהיץ מהר"ם ד"ס.

אבד"קק אוננוואר והגליל יצ"ו.

הקדמה

ברך גדול אמרו חז"ל כל מי שאינו בקי בטיב גיטין וקידושין אל יהי לו עסק בהן וכבר הוצרכו רבותינו הקדומים תיקון כתיבת גיטין וכתובות ללמד לבני יהודה קסי"ת איך לכתוב כדת התורה, ויאמר שמואל"ל הוא הגאון בעל **נהר"ת שבעה ז"ל** חכמי הרואה כי עלו בהם קמטווי טעויות וחילופי נוסחאות, לכן גם אל לבו להוציא הנסחאות האמיתיות וביאר כל דיני כתיבת תנאים כתיבת גיטין ושאר שטרות הכל בכתב מיד ד' עליו השכיל אף נהלה שפרה ונתקבל בכל תפלות ישראל, ובפרט כותבי כתובות ותנאים אי"ל להן בלעדו והכל לריכין אליו אבל לאשר כי הספר הזה הוא כהלים בלי מנצרים ים גדול ורחב ידיים באריכות פלפולים עזומים וילאה הקורא למלא מבוקשו וגם כי בכמותו הוא גדול מהכילו האיש באמתתו למלא דברי חפץ בעת הלורך אליו, והיה אם יפול איזה ספק בכתיבת שמות השנים החדש והשבוע שמות החתן והכלה ואבותיהם, והקרואים הולכים לתומם ומוגשים אליהם על כותב הכתובה לאמר כלה מלאכתך והוא יפול לבו עליו ולא ידע לשיט עלות בנפשו ויכתוב כאשר יעלה על רוחו ולא ידע כמה יכשל, לכן הולאתי תמלית דברי הנחלת שבעה דיני כתיבת תנאים וכל מיני כתובות ושטר בטחון חליטה ונסחאותיהן בדקדוק עלום, וראיתי כי טוב ללרף אליו גם סדר **ברכת אירוסין ונשואין** וק"ת דינים הנחוצים להם, למען יהי טוב ללכת אל בית משה נשואין ומשנתו סדורה בידו באר היטב והברכות באותיות גדולות מאירות עינים כי יתכבדו מכובדים באמירת ברכות אלה אשר לא הורגלו בהם וקוטפים מלוח עלי שית, לכן עתה לא יבשו כי ידברו,

סדר נוסח הגט ושאר שטרות אשר מסורים רק לבתי דיני ישראל השמטתי ולא הבאתי רק נוסח שטר היתר עסקא שטר מכירת חמץ שהם מילתא דשכיחא לרוב, סדר נוסח תנאים

ושטר מכירת חמץ לא העתקתי ממש כלשון הגאון נחלת שבעה
כי במדינתנו עתה אין נוסגין כלל לכתוב כמ"ש בספרו גם שמות
אנשים ונשים לא הכאתי כלשונו מטעם הנ"ל רק אספתי מספרי
גדולי האחרונים מה עמא דבר.

אונגוואר יע"א בחדש מנחס אב תרפ"ו לפ"ק

אשר אנשי' גרינוואלד במו"ה מאיר ז"ל

ש"ב דק"ק אונגוואר יע"א

בעדמ"ח ס' מטה אשר על שמי"ח

למען דעה

שאין לסמוך כלל כתיבת שמות אנשים ונשים בניטין על מה
שהכאתי בספרי זה כי מעיקרא לא כתבתי רק לנורך
כתיבת שאר שטרות:

בנוסח הכתובה שבס' נחלת שבעה אחר תיבות ובשינושא
דערסא חסר תיבות הכל קבל עליו פנ"פ חתן דגן
ב, ומנהגנו לכתוב כן וכן מובא בלבוש ס"י ס"ו ובתשובות
מהר"ם מיין ס"י ק"ט, ואל ישנה אדם מן המנהג, ע"כ מי
שכותב נוסח הכתובה מס' נחלת שבעה יזהר בזה:

בנוסח כתובה דאירכסא שם אחר תיבות כי סהדי קמאי דחתימו
תחות כתובתא קמנייחא דאירכסא, חסר תיבת ליתנייהו:
בנוסח שטר בטחון חליצה שם אחר תיבות וארבעים ושלוש חסר
תיבות לבריאת עולם:

הן כל אלה הלא בספרי אנכי תקנתי הכל על נכון בס"ד:

קיצור נחלת שבעה

סימן א. על מי מוטל חיוב שכר סופר.

- א שכר תנאים משלם החתן אם לא נכתב רק אחד ואם נכתבו שנים כל אחד משלם שלו. (סעיף א):
- ב החתן משלם שכר הכתובה וטעמא משום דהוי ב"ה דאשה והלוה משלם שכר סופר (סעיף ב):
- ג שטר חלי זכר מחוייב החותן ליתן להחתן וע"כ המחמתן הוא הלוה ולריק לשלם שכר סופר. (סעיף י"ד):

סימן ב. כללים הקוננים לדיעת העדים.

- א לריכין העדים להזהר שלא ירחיקו חתימתן מן הכתב רוחב ב' שיטין ואם הרחיקו ב' שיטין אפילו כתבו שריר וקיס ואפילו טייטוהו בדיו פסול שלא יאמרו חתמו על הטיוטא ולא על עיקר השטר ורוחב שני שיטין אלו לריכין להיות כפי כתב העדים שהיא גסה ולא כתב ידי הסופר, ובי שיטין אלו רוחב לומר ב' שיטין ובי' אוריס, (סעיף א):
- ב אם השטר מסיים באמצע שיטה והניחו אותה שיטה ועוד אחרת והתחילו לחתום בשיטה שלישית פסול (סעיף ב):
- ג וכן אם השטר מסיים בסוף שיטה והרחיקו העדים שיטה שלימה והתחילו העדים באמצע שיטה שנייה פסול ודוקא

- אם יחתמו זה אחר זה באתה חתי שיטה אבל אם חתמו זה תחת זה כשר, (סעיף ג') :
- ד אין לעדים לחתום אח"כ כתוב, (סעיף י') :
- ה יזהרו העדים שלא יחתמו עד שקראו השטר ואם אין יודעין לקרות או אין מבינים יקראו שנים לפניהם ויתרגם לפניהם ואח"כ יחתמו, (סעיף ז') :
- ו בשאר שטרות חוץ מגט מותר לסופר לחתום עם עוד עד אחד, (סעיף י"א) :
- ז לריך לכתוב יוסף בן יעקב עד ר"ל שמו ושם אביו ומלת עד ואם כתב יוסף עד ג"כ כשר אבל כתב יוסף בן יעקב ולא כתב עד לפעמים יש לחוש שמא טעה בשם אביו וא"כ הוי כאלו לא כתב רק יוסף לבד ואז הוי בפסיל אף בשעהד"ח, (סעיף י"ב) :

סימן ג, בררים הנוגעים לדיעת הסופר.

- א לריך הסופר להזהר לכתוב כתב מיושר שוב שיחיו האותיות דומות זו לזו שלא ירחיק האותיות זו מזו יותר מדאי ולא ירחוק הכתב יותר מדאי במקום אחד וירחיק במקום אחר מפני שבקל יכול להדייק, (סעיף ב') :
- ב לריך הסופר לזהר שיקרא השטר קודם שיכתוב שריר וקיס שאם יש מחקים או תלויות או תיבות שעבר עליהם הקולמוס שיקיימם קודם שיכתוב שריר וקיס שאם כתב השטר עד גמירא עם שריר וקיס וימלא אח"כ דבר שלריך לקיים יאסרך לכתוב עוד פעם שריר וקיס חת אין לעשות לכתחלה, (סעיף ט) :
- ג כשמקיים מחקים או תלויות וכו' כ"ל א"ל לכתוב ודין קיומיהן ואם המנהג לכתוב יכתוב, (סעיף י"א) :
- ד בגליון שמניחין בשטרות למעלה לא ייח יותר מכדי שיוכל לכתוב למד זקופה ובשני לדין רוחב אלכע בלמאום, אבל אין

קיצור נחלת שבעה

7 ז

- הסופרים נזהרים בזה ואדרבה מניחים נליונות רחבות ולמעלה ג"כ לנוי השטר ושלא ימהר להפסד ויש ליישב מנהגם. (סעיף ט"ו):
- ד' אם דילג הסופר אות או תיבה והגיה בין השיטין יקיים קודם שריר וקיס ויכתוב אות פלוני דביני מימי ר"ל בין השיטין. (סעיף טו):
- ו' ואם כתב תיבה חוץ לשיטה יותר משאר שורות יכתוב תיבה פלוני דחוץ לשיטה ואם יש איזה תיבה על הגליון יכתוב תיבה פלוני דעל הגליון, וחילוק שבין חוץ לשיטה ובין על הגליון דחוץ לשיטה ר"ל תיבה השייך לשיטה בין בימין בין בשמאל רק שהוא יולא מנגד שהוא ושאר השיטין וחוץ לגליון ר"ל אם חיסר באמצע שיטה וכתב המסרון על הגליון. (סעיף ט"ז):
- ז' אם טעה הסופר בזמן השנה או בשבוע או בחדש או בשם החתן והכלה או בשמות האבות או בשם העיר אין תולין ביני מימי ולא מהני אם קיים בסוף ונריך לכתוב כתובה אחרת. (סעיף י"ז)
- ח' אם ימשוך אריכות ספור הקיום יותר משיטה שלימה אין בכך כלום וכתב אח"כ הכל שריר וקיס עד סוף השיטה. (סעיף כ"א):
- ט' אם טעה הסופר בדברים המקוימים עלמס יהי" מה שהיה אין לו תקנה כלל. (סעיף כ"ב):
- י' אם טעה ונריך לקיים יכתוב והכל שריר בזו"ו ואם לא נריך לקיים יכתוב הכל. (סעיף כ"ד):

סימן ד, שמות החדשים.

ניסן מלא יו"ד. אייר מלא שני יוד"ן. סיון מלא יו"ד. תמוז מלא וי"ו. אב, אלול מלא וי"ו. תשרי בלא יו"ד בין ת' לש"ן. מרחשון חד תיבה ונחד וי"ו. כסלו חסר יו"ד. טבת, שבט, אדר, אם השנה מעוברת יכתוב בראשון אדר הראשון ובשני אדר השני, ואם כתב באדר ראשון סתם אדר כשר אבל אם

קיצור נחלת שבעה

כתב בשני סתם פסוק, ולכתחלה יש לחזר להזכיר אדר הראשון:

סימן ה, ימי השבוע.

באחד בשבת, בשני בשבת בשני כמד יו"ה, בשלישי ברביעי,
בחמישי כל מד כתר יודין בששי כמד יו"ד.

סימן ו, ימי החדש.

יום אחד לחדש, שני ימים לחדש, שלשה, ארבעה חמשה,
ששה, שבעה, שמנה, תשעה, עשרה ימים, מכלן ולילך
יכתוב יום אחד עשר יום, שנים עשר יום, שלשה עשר יום,
ארבעה עשר יום, חמשה עשר יום, ששה עשר יום, שבעה עשר
יום, שמנה עשר יום, תשעה עשר יום, עשרים יום, אחד
ועשרים יום, שנים ועשרים יום, שלשה ועשרים יום, ארבעה
ועשרים יום, חמשה ועשרים יום, ששה ועשרים יום, שבעה
ועשרים יום שמנה ועשרים יום, תשעה ועשרים יום.
אם ר"ה שני ימים יכתוב ביום ה' דר"ה דרך משל דר"ח אייר
יכתוב יום שלשים לחדש ניסן שהוא ראש חדש אייר,
באדר של סנה נעוצרת יכתוב יום שלשים לחדש אדר הראשון
שהוא ראש חדש אדר השני, ביום שני דר"ה יכתוב יום אחד
לחדש אייר או יום אחד לחדש אדר השני וכן כולם:
במנין הימים כותבים לשון זכר שני ולא שתי וכו' הכל כדלעיל

סימן ז, מנין השנים.

שנת חמשת אלפים ואחת, ושתיים, ושלוש, וארבע, וחמש,
ושש, ושבע, ושמנה, ותשע, הכל בלא ה"א לנסוף דמנין

קיצור נחלת שבעה

השנים כותבין כלשון נקבה חוץ משמנה דלחין חילוק בין לשון
זכר לנקבה דככולן כותבין בה"א לזכר וי"ו וחסר וי"ו [מ"מ יש חילוק
במזכא שמנה הו"ו בקמן לזכר שמנה הו"ו בסגל לנקבה], אחת
עשרה, "שתיים עשרה, שלש"ע עשרה, ארבע עשרה, חמש
עשרה, שש עשרה, שבע עשרה, שמנה עשרה, תשע עשרה,
עשרים, ע"כ יכתוב גם בשנים מנין המועט קודם ומעשרים
ולחך מנין המרובע קודם עשרים ואחת, עשרים ושתיים, עשרים
ושלש, עשרים וארבע, עשרים וחמש, עשרים ושש, עשרים
ושבע, עשרים ושמנה, עשרים ותשע, שלשים וכ"ו, ארבעים,
חמשים, ששים, שבעים, שמנים, תשעים.

סימן ה, סדר תנאים

ב"ה

למול טוב יעלה ויצאח בין הטוב והי הטוב יאמר לרבין
טוב מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה'

המניד מראשית אחרית הוא יתן שם טוב ושארית לאלה
דברי התנאים והברית שנדברו והותנו בין הני תרי הצדדים
מצד אחד ה"ה (א) הרבני הנני מ"ה חיים הכהן שטרין י" מק"ק
פרעשבורג י"א העומד מצד בנו החתן הכהן המופלג כמר י"ק
הכהן י"ה מצד השני ה"ה הרבני הנני מ"ה יצחק הלוי לעיי"י י"י
מק"ק אינזיאד י"א העומד מצד בתו הכלה הבתולה דבורה תח"י,
ראשית דבר ה"ה החתן הנ"ל י"א למול טוב את הכלה
הבתולה הנ"ל בחופה וקידושין כדת משה וישראל ואל יברחו
ואל יעלימו לא זה מזו ולא זו מזה שום הכרחת ממון בעולם

(ה) אם החתן עומד מלד עלמו כגון שאביו אינו עס לו שאין
לו אב יכתוב עס החתן פכ"פ העומד מלד עלמו וכן בלד הכלה,

רק ישלמו בנכסיהן שוה בשוה וידורו בשלום אהבה אחוה וריעות לאורך ימים טובים, ובשאלת פיה ואמרה הן.

היה הרבני הנגיד מו"ה חיים הכהן נ"י מחייב את עצמו לסלק לבנו החתן סך (ב) המדובר ביניהם במוזמנים כגדים לשבת ליו"ט ולחול באחד הנגידים לפי כבודו ולפי ערך הנדן מתנות להכלה לפי כבודו ולפי ערך הנדן מוזנות להונן על שילחנו כפי המדובר ביניהם.

היה הרבני הנגיד מו"ה יצחק הלוי נ"י מחייב את עצמו לתת נדוניא לבתו הכלה סך המדובר ביניהם במוזמנים ובגדי כבוד לשבת ליו"ט ולחול באחד הנגידים לפי כבודו ולפי ערך הנדן מוזנות להונן על שילחנו כפי המדובר ביניהם סילוק הנדן יהי מתי שיתרצו הצדדים זמן ההתונה למול טוב ובשעה מוצלחת מתי שיתרצו הצדדים על הוצאות אבי הכלה רח"ש וכ"ז לחצאין וכל הא דלעיל קבלו עליהם שני הצדדים לאשר ולקיים הצי נדן קנס מצד העובר לצד המקיים והקנס לא יפסוד בו ע"ק מצד החתן היה מו"ה יעקב קויפמאן מק"ק נראסווארדין י"א ומצד הכלה היה מו"ה יקותיאל זלמן ניישלאם מישוב אראספאלו י"א והצדדים מחוייבים לפצות את הערבים שלא יגיע להם שום היוק ח"ו ומחמת קטט ועידור ח"ו יתנהגו בתקנות שו"מ (ג) וקנינא מן הצדדים ומן החתן והכלה והע"ק על כל הא דכתוב ומפורש לעיל במנא דבשר למקניא ביה דלא כאסמכתא

ולפי"ז ישתנה הנוסח נס להלן: (ב) אם ירלו לפרט סכום הנדן ישמטו תיבות אלו ויכתבו סך המעות כפי שנקרא במדינה הזאת, וכן להלן בכל פרט ופרט: (ג) נוהגין לקבל קנין קודם שכותבין תיבת וקנינא דאי לאו הכי מיחזי כשיקרא, ואם כתב כל הטופס קודם קבלת קנין אזי ישייר תיבת וקנינא ויכתבו אחר הקבלת קנין, וכן

קיצור נחלת שבעה

ודלא כטופסא דשטרין והכלל שריר (ד) וקים.

נעשה פה ק"ק אינניאר יום י"ד מרחשן שנת תרמ"ב לפ"ק

נאום חיים בן משה יעקב ז"ל עד

נאום יוסף יצחק בן כהן ישראל הל"י עד

וליתר שאת באו (ה) הצדדים: החתן והכלה בעצמם על החתום

יוסף בן שמעון

נאום חיים בן שמעון

דבורה לעיני

נאום יצחק סניל לעיני

סימן ט, סדר כתובה לבתולה

ב"ה

ברביעי בשבת חמשה עשר (א) יום (ב) לחדש אלול שנת

חמשת אלפים תש מאית ושמנים ישי (ג) לבריאת עולם

(ד) למנין שאנו (ה) מנין כאן (ו) עיר אינניאר אך שהבחור (ז)

כטופסי כתובות וכטופסי תנאים הנדפסין: (7) תיבת וקים
לריד לכתוב כסוף שיטה ולכן מאריכין בה אם לריד שלא ישר
מקום חלק ואם יש מקום פנוי הרבה לכתוב יתחיל להאריך
בוכל שריר: (8) יש מקומות שאין חותמין רק העדים והחתן
והכלה ואז ישמט תיבה זאת:

(ח) אם כתב ימים כשר וא"ל תיקון: (9) חסר וי"ו: (א) אם
דילג לבריאת עולם כשר: (7) למנין כחד י"ד: (8) מנין בלא וי"ו:
(1) וככפר כותבין בכפר (בישוב) פלוני: (1) כאן אין כותבין החתן
עד אחר ולביאת כיון דעדיין לא נתרנית האשה לביית לו לאשה:

קיצור נחלת שבעה

משה בן (ח) מויה אברהם (ט) הכהן אמר לה להרא (י) בתולתא
 (יא) בילא בת ר' מאיר הלוי הוי לי (יב) לאנתו כדת משה
 וישראל ואנא אפלה ואוקיר ואיוון ואפרנס (יג) יתיכי ליכי (יד)
 כהלכות גוברין יהודאין דפלחין ומוקריף (טו) וזנין ומפרנסין
 לנשיהון בקושטא (טז) ויהיבנא ליכי מהר בתוליכי כסף וזוי
 מאתן דחוי ליכי מדאודייתא ומוזניכי וכסותיכי וסיפוקיכי ומיעל
 לותיכי (יז) כאורה כל ארעא וצביאת (יח) מרת בילא (יט)
 בתולתא דא (כ) והות ליה לאנתו (כא) ודן נדוניא דהנעלת
 ליה (כב) מבי אבוה (נשא) בין בכסף בין בזהב בין בתכשיטין
 במאני דלבושא בשימושי דירה ובשימושא דערסא הכל קבל
 עליו מויה משה (כג) הכהן חתן דגן במאה זקוקים כסף צרוף
 וצבי מויה משה הכהן חתן דגן והוסיף לה מן דיליה עוד מאה
 זקוקים כסף צרוף אחרים כנגדן סך הכל מאתים זקוקים כסף

(ח) אע"ג דנגט אין כותבין שום תאר בשאר שטרות נוהגין
 לכתוב: (ט) כתובת ארמלתא ומתרכתא וכו' כתובה להלן,
 ואם הוא לנוסה או נפסדה עיין שם אות א' (י) הכהן או
 הלוי כותבין גבי שם אביו: (יא) בילא, כאן אין כותבין
 מרת עד לקמן אחר וצביאת, וכותבין בתולתא קודם בילא: (יב)
 לאנתו, חסר יוד: (יג) יתיכי בני יודין: (יד) כהלכות, ביו וחסר
 יו"ד (טו) וזנין בלא וי"ו אחר הו"ו: (טז) ויהיבנא, יו"ד בין ה"י
 לבית: (יז) כאורה, מלא וי"ו: (יח) מרת, כאן כותבין מרת:
 (יט) כאן כותבין בתולתא אחר השם: (כ) והות, בלא יו"ד אחר
 הו"ו משא"כ בכתובה דאירכסא דלקמן עיי"ש: (כא) ודן ביו"ד
 יש כותבין בלא יו"ד: (כב) מדי ביו"ד לבסוף בלא ה"י, נשא, אם
 היא יתומה מאז כותבין מדי נשא (או נשי ביו"ד) ואם הוא
 שתוקית ר"ל שאין ידוע מי אביה כותבין סתם דהנעלת ליה: (כג)
 הכהן, כותבין מתחלה הכהן או הלוי ואח"כ חתן דגן ואין מזכירין

צרוף וכך אמר מויה משה הכהן חתן דגן אחריות שטר כתובתא
 דא נדוניא (כד) דן ותוספתא דא (כד) קבלית עלי ועל ידתי
 כתראי להתפרע מכל שפר ארג נכסין (כו) וקנינין דאית לי
 תחות כל שמיא דקנאי ודעתיד אנא למקנא נכסין דאית להון
 אחריות ודלית להון אחריות (כו) בלהון דון אחראין וערבאין
 לפרוע מנהון שטר כתובתא דא נדוניא דן ותוספתא דא מנאי
 ואפילו מן גלימא דעל כתפאי (כה) בחיים ובמות מן יומא
 דגן ולעלם ואחריות וחומר שטר כתובתא דא נדוניא דן
 ותוספתא דא קבל עלי מויה משה הכהן חתן דגן כחומר כל
 שטרי כתובות ותוספתות (כט) דנהגין (ל) בכלות ישראל העשוין
 כתיקון חז"ל דלא כאסמכתא ודלא כטופסא דשטרי (לא)
 וקנינא מן מויה משה (לב) מן מויה אברהם הכהן חתן דגן למרת
 בילא בת ר' מאיר הלוי בתולתא דא על כל מה דכתוב ומפורש
 לעיל במנא דכשר למקניא ביה (לג) הבל שריר וקים.

נאום חיים יעקב בן שלמה עד

נאום יצחק בן דוד מאיר עד

שם חזיו עד לבסוף דלוקמן חות ל"ג: (כד) דן, עי"ל חות כ"א:
 (כה) קבלית, חד יו"ד בין למ"ד לתי"ו (כו) וקנינין, חד יו"ד
 בין כל נו"ן: (כז) כלסון, חד וי"ו בתר ה"י: (כח) בחיים
 ובמות, ים סופרים כותבים בחיי ובמותי, בחיים ובמות לישנא
 מעליה כאלם הסקלל ותולה קללתו באחרים אבל מ"מ ממילא
 נשמע על מי קאי דהא אמר תחלה אפילו מן גלימא דעל כתפאי:
 (כט) דנהגין בלא יו"ד בין ה"י לגימל: (ל) בזנת, חסר וי"ו:
 (לא) וקנינא, במדינתנו נוהגין שהעדים מקבלין קנין ומותמין
 קודם החופה: (לב) בן, כאן לריך להזכיר גם שם חזיו וכן בשם
 הכלה: (לג) הכל שריר וקים, לריך לסיים בסוף שיטה ואם רואה
 שישאר מקום פנוי יארוך דלעיל בכתובת תנאים חות ד':

קיצור נחלת שבעה

סימן י, סדר כתובה
לאמנה, לגרושה, לחלוצה,

ב"ה

בחמישי בשבת עשרים יום לחדש כסלו שנת חמשת אלפים
ושש מאות ושמנים ושש לבריאת עולם למנין שאנו
מנין כאן עיר אונגוואר איך שהיה כהו"ה חיים בן מ"ה ישראל הלוי
אמר לה להרא (א) (לאמנה ארמלתא) (לגרושה מתרכתא)
(לחלוצה חלוצתא) מרת בינא בת כהו"ה יצחק הוי"ל לאנתו כדת
משה וישראל ואנא אפ"ח ואוקיר ואיוון ואפרנס יתיכי ליכי
כהלכות גוברין יהודאין דפלחין ומוקרין וזנין ומפרנסין לנשיהון
בקושטא ויהיבנא ליכי (ב) כסף (ארמלותיכי) (מתרכתיכי)
(חלוצותיכי) וזוי מאה דחוי ליכי מדרבנן ומוזניכי וכסותיכי
וסיופיקי ומיעל לותיכי כאורח כל ארעא וצביאת מרת בינא
(ארמלתא) (מתרכתא) (חלוצתא) (בעולתא) דא הוות ליה

(א) חשה שנתגרשה מרחשון ונשאת לשני ומת בעלה השני ורולה
להנשא לשלישי יכתוב בכתובה הנגר לה להדא ארמלתא פני"פ
דהות מתרכתא מן קדמת דנא (ופשוט דהה"ד צ"חש חי' שגירשה
והחזירה ומת) ואס' לא כתב כן פסולה והטעם שמא ימות גם
בעלה השלישי ותינשא לכהן ואין לנו יודעין שגרושה היתה, אבל
כתארמלה מבעלה הראשון ונתגרשה מן השני ורולה להנשא לשלישי
יכתוב מתרכתא וא"ל לכתוב דהות ארמלתא, וצפסקי מהרי"א
הוצא צ"ע דל"ן כותבין רק מתרכתא בין נתגרשה מראשון
או משני, (ודון מינה דה"ס בחלוטה דחד טעמא הוא דג"כ אסורה
לכהן:) הנוסחא או מפותה י"א כותבין סתם אמר לה להדא צילא
ולא כותבין להדא בעולתא צילא כי גנאי היא להזכיר זה וי"א
דכותבין כדי לפרסם שאסורה לכהן ולמאן דקפיד: (ב) צאנוסה

לאנתו ודן נדוניא דהנעלת ליה (ג) בין בכסף בין בזהב בין בתכשיטין במאני דלבושא בשימושי דירה ובשימושא דערסא הכל קבל עליו כהו חיים הווי חתן דגן בחמשים וקוקים כסף צרוף וצבי כהו חיים הווי חתן דגן והוסף לה מן דיליה עוד חמשים וקוקים כסף צרוף אחרים כנגדן סך הכל מאה וקוקים כסף צרוף וכך אמר כהו חיים הווי חתן דגן אחריות שטר כתובתא דא נדוניא דן ותוספתא דא קבלית עלי ועל ידתי בתראי להתפרע מכל שפר ארנ נכסין וקנינן דאית לי תחות כל שמיא דקנאי ודעתיד אנא למקנא נכסין דאית להון אחריות ודלית להון אחריות כלהון יהון אחראין וערבאין לפרוע מנהון שטר כתובתא דא נדוניא דן ותוספתא דא מנאי ואפילו מן גלימא דעל כתפאי בחיים ובמות מן יומא דגן ועלם ואחריות וחומר שטר כתובתא דא נדוניא דן ותוספתא דא קבל עליו כהו חיים הווי חתן דגן כחומר כל שטרי כתובות ותוספתות דנהגין בבנת ישראל העשוין בתיקון חזיל דלא כאסמכתא ודלא כטופסא דשטרי וקנינא מן כהו חיים בן מיה ישראל הווי חתן דגן למרת בילא בת כהו יצחק (ארמלתא) (מתרכתא) (חלוצתא) (בעיתא) דא על כל מה דכתוב ומפורש לעיל במנא דכשר למקניא ביה הכל שריר וקים.

נאום צבי יהודא בן חיים עד

נאום יוסף בן דוד עד

או נספחה נראה דל"ל לכתוב רק ויהיננה ליכי זווי מלח: (ג)
 אם אציה קיים וסוף נותן הסדוניה יכתוב מצי אלוס:

קיצור נחלת שבעה

סימן י"א סדר כתובה דאירכסא.

למי שהיתה בתולה

ב"ה

מה (א) דהות קדמנא באחד בשבת שמנה ועשרים יום לחודש
 טבת שנת חמשת אלפים ושש מאות ושנים ושש לבריאת עולם
 למנין שאנו מנין כאן עיר אונגוואר איך שהיה כהו ישראל חיים
 בן מריה משה יהודה אתא לקדמנא ואמר לנא הדא מרת שפיה
 ריוז בת כהו דוד יצחק כד הוית בתולתא אנסיבת לי לאנתו מן
 קדמת דנא (ב) בעיר פרעשבורג כהלכת בנת ישראל דמתנסבין
 לנובריהון בחופה וקידושין ובכתובה וכדו אירכס לה שטר
 כתובתא דהוה כתב לה מנאי מיומא דאתנסבית לי. ואמרו
 רבנן דאסור לבר ישראל לשהויי עם אנתתיה בלא כתובה
 אפילו שעתא דהא ובען בעינא למכתב לה כתובתא אחריתי
 (ג) בחריקי דכתובתא קמייתא נדוניא ותוספתא דילה ובבן
 אנחנו סהדי דחתימו לתחות קנינא מיניה השתא כי סהדי
 קמאי דחתימו תחות כתובתא קמייתא דאירכסא ליתנייהו וזמן
 כתובתא קמייתא (ד) לא ידענא וכתבנו לה כתובתא דא חלופי
 כתובתא קמייתא מיומא דגן ובלישנא דאמר לנא (ה) דהוית
 בתיבה כתובתא קמייתא דאירכסא איך היה כהו ישראל חיים
 בן מריה משה יהודה אמר לה להדא אנתתיה מרת שפיה ריוז
 בת כהו דוד יצחק כד הוית בתולתא מן קדמת דנא הו לי לאנתו

(ה) דהות, בלא יי"ה, אכל לקמן כד הוית בתולתא יש לכתוב
 זי"ד שהוא לשון עבר: (ב) בעיר יש שאין כותבין כלל מקום
 נסואין הראשונים: (ג) בחריקי, כרי"ש: (ד) לא ידענא, ואם
 העדים הראשונים הם לפנינו ויודעים ומעידים זמן כתובתא
 קמייתא יש לכתוב הזמן: (ה) דהוית, כאן יכול לכתוב גם דהות

כדת משה וישראל ואנא אפלת ואוקיר ואיוון ואפרנס יתיכי
 ליכי כהלכת גוברין יהודאין דפלחין ומוקרין וזנין ומפרנסין
 לנשיהון בקושטא ויהיבנא ליכי מהר בתולייכי כסף וזני מאתן
 דחזי ליכי מדאורייתא ומוזניכי וכסותיכי וסיפוקיכי ומיעל
 לותיכי כאורח כל ארעא וצביאת מרת שפרה ריזל דא דהוי
 בתולתא מן קדמת דנא והוית ליה לאנתו ודן נדוניא דהנעלת
 ליה מבי אביה (1) (נשא) בין בכסף בין בזהב בין בתכשיטין
 במאני דלבושא בשימושי דירה ובשימושא דערסא הכל קבל
 עליו כהני ישראל חיים דנן במאה וקוקים כסף צרוף וצבי כהני
 ישראל חיים דנן והוסיף ליה מן דיליה עוד מאה וקוקים כסף
 צרוף אחרים כנגדן סך הכל מאתים וקוקים כסף צרוף וכך
 אמר כהני ישראל חיים דנן אחריות שטר כתובתא דא נדוניא דן
 ותוספתא דא קבלית עלי ועל ירתי בתראי להפרע מכל שפר
 ארג נכסין וקנינין דאית לי תחות כל שמיא דקנאי ודעתיד
 אנא למקני נכסין דאית להון אחריות ודלית להון אחריות
 כללהון יהון אחראין וערבאין לפרוע מנהון שטר כתובתא דא
 נדוניא דן ותוספתא דא מנאי ואפילו מן גלימא דער כתפאי בחיים
 ובמות מן יומא דנן ולעלם ואחריות וחומר שטר כתובתא דא
 נדוניא דן ותוספתא דא קבל עלי כהני ישראל חיים דנן כאחריות
 וחומר כל שטרי כתובות ותוספתות דנהגין בבנת ישראל
 העשוין כתיקון חז"ל דלא באסמכתא ודלא כמופסי דשטרי
 (1) וקנינא מן כהני ישראל חיים בן מיה משה יהודא דנן למרת שפרה
 ריזל בת כהני צחק דא דהוי בתולתא כד אתנסבית ליה
 בקדמיתא על כל מה דכתוב ומפורש לעיל במנא
 בלא יוד: (1) נשא, חס חזיה לא ה"י קיים נשעת נשואין
 ראשונים יכתוב נני נשא: (2) וקנינא זו אינו העדאה על קבלת
 קנין דעכשוו רק קנינא דלעיל, וקבלת קנין יחי"ג נ"כ קודם שיכתבו
 קנינא דלעיל ועיין לעיל עמוד י' בהג"ה אות ג'

קיצור נחלת שבעה

דכשר למקניא ביה הכל שריר וקים.

נאום חיים יעקב בן שלמה עד

נאום יצחק בן דוד מאיר עד

סימן יב, סדר כתובה דאירכסא.

למי שהיתה אלמנה או גרושה או חלוצה

מה דהות קדמנא באתר בשבת שמנה ועשרים יום לחדש שבת
 שנת חמשת אלפים ושש מאות ושמונים ושש לבריאת עולם
 למנין שאנו מנין כאן עיר אינזיאר איך שהיה כהו ישראל חיים
 בן מויה משה יהודה הלוי אתא לקדמנא ואמר לנא הדא מרת שפיה
 ריזול בת כהו דוד יצחק כד הוית (אלמנה ארמלתא) (גרושה
 מתרכתא) (חלוצה חלוצתא) אנובת לי לאנתו מן קדמת
 דנא (א) בעיר פרעשבורג כהלכת בנת ישראל דמתנסבין
 לנוכריהון בחופה וקידושין ובכתובה וכדו אירכס לה שטר
 כתובתא דהוה כתב לה מנאי מיומא דאתנסכית לי. ואמרו
 רבנן דאסור לבר ישראל לשהוי עם אנתתיה בלא כתובה
 אפילו שעתא חדא וכען בעינא למכתב לה כתובתא אחריתי
 בחריקי דכתובתא קמייתא נדוניא ותוספתא דילה ובכן אנתנו
 סהדי דחתימו לתחות (ב) קנינא מיניה השתא כי סהדי
 קמאי דחתימו תחות כתובתא קמייתא דאירכסא ליתנייהו וזמן
 כתובתא קמייתא (ג) לא ידענא וכתבנו לה כתובתא דא חלופי
 כתובתא קמייתא מיומא דנן ובלישנא דאמר לנא (ד) דהוית
 כתיבה כתובתא קמייתא דאירכסא איך היה כהו ישראל חיים
 בן מויה משה יהודה אמר לה להדא אנתתיה מרת שפיה ריזול
 בת כהו דוד יצחק כד הוית (ארמלתא) (מתרכתא) (חלוצתא)
 מן קדמת דנא הו לי לאנתו בדת משה וישראל ואנא אפלא
 (ה) עיין לעיל עמוד ט"ז כסג"ס אות ז': (ו) קודם סיכתוב
 קנינא יקבלו הסודים קנין ועיין לעיל עמוד י"ז כסג"ס אות ז':
 (ג) עיין לעיל עמוד ט"ז כסג"ס אות ד':

קיצור נחלת שבעה

זאוקיר ואיוון ואפרנס יתיכי ליכי כהלכות גוברין יהודאין דפלחין
 ומוקרין וזנין ומפרנסין לנשיהון בקושטא ויהיבנא ליכי כסף
 (ארמלותיכי) (מתרכותיכי) (חלוצותיכי) וזוי מאה דחוי ליכי
 מדרבנן ומוזניכי וכסותיכי וסיפוקיכי ומיעל לותיכי כאורח כל
 ארעא וצביאת מרת שפרה ריוז דא דהוי (ארמלתא)
 (מתרכתא) (חלוצתא) מן קדמת דנא והוית ליה לאנתו
 ודן נדוניא דהנעלת ליה בין בכסף בין בזהב בין
 בתכשיטין במאני דלבושא בשימושי דירה ובשימושא דערסא
 הכל קבל עליו כהו ישראל חיים הלוי דנן בחמשים וקוקים כסף
 צרוף וצבי כהו ישראל חיים הלוי דנן והוסף ליה מן דיליה עוד
 חמשים וקוקים כסף צרוף אחרים כנגדן סך הכל מאה וקוקים
 כסף צרוף וכך אמר כהו ישראל חיים הלוי דנן אחריות שטר
 כתובתא דא נדוניא דן ותוספתא דא קבלית עלי ועל ירתי
 בתראי להתפרע מכל שפר ארג נכסין וקנינין דאית לי תחות
 כל שמיא דקנאי ודעתיד אנא למקנא נכסין דאית להון
 אחריות ודלית להון אחריות כלהון יהון אחראין וערבאין לפרוע
 מנהון שטר כתובתא דא נדוניא דן ותוספתא דא מנאי ואפילו
 מן גלימא דעל כתפאי בחיים ובמות מן יומא דנן ולעלם
 ואחריות וחומר שטר כתובתא דא נדוניא דן ותוספתא דא
 קבל עליו כהו ישראל חיים הלוי דנן בחומר כל שמרי כתובות
 ותוספתות דנהגין בבנת ישראל העשויין כתיקון חו"ל דלא
 כאסמכתא ודלא כטופסא דשמרי וקנינא מן כהו ישראל חיים
 בן משה משה יהודה הלוי דנן למרת שפרה ריוז גת כהו דוד יצחק
 דא דהוי (ארמלתא) (מתרכתא) (חלוצתא) כד אתנסבת ליה
 בקדמיתא על כל מה דכתוב ומפורש לעיל במנא
 דבשר למקנאי ביה הכל שריר וקיים.

נאום צבי יהודא בן חיים עד
 נאום יוסף בן דוד עד

סימן יג. נוסח כתובה דאשתכח בה טעותא

ב"ה
 מה דהות קדמנא באחד בשבת עשרים יום לחדש כסלו
 שנת חמשת אלפים ושש מאות ושמונים ושש לבריאת עולם
 למנין שאנו מנין כאן עיר אונגוואר איך שהיה מרה חיים בן מ"ה
 שראל הלוי אתא לקדמנא ואמר לנא הדא מרת שפרינצא בת
 כהני יצחק כד הוית (פבתולה בתולתא) (פאלמנה ארמלתא)
 (לנרושה מתרכתא) (פחליצה חלוצתא) אנסיבת לי לאנתו
 בעיר פרעשבורג מן קדמת דנא כהלכות בנת ישראל דמתנסבין
 לגובריהון בחופה וקדושין ובכתובה וכדו אשתכח טעותא
 בשטר כתובתה דאתיהיבת לה מנאי מיומא דאיתנסבית לי
 שהיה ברביעי בשבת ארבעה עשר יום לחודש אדר שנת חמשת
 אלפים ושש מאות ושמונים וחמש לבריאת עולם ואמרו רבנן דאסור
 לבר ישראל לשהויי עם אנתתיה בלא כתובה אפילו שעתא חדא
 ובען בעינא למכתב לה כתובתא אחריתא כחריקא דכתובתא
 קמייתא נדוניא ותוספתא דיליה ובכך אנחנו סהדי דחתימו
 לתחות (א) קנינא מיניה השתא כי סהדי קמאי דחתימו תחות
 כתובתא קמייתא ליתניהו וכתבנו לה כתובתא דא הלופי
 כתובתא קמייתא מיומא דנן ובלישנא דהוית כתיבה כתובתא
 קמייתא דאשתכח בה טעותא איך שהיה מרה חיים בן מ"ה ישראל
 הלוי אמר לה להדא אנתתיה מרת שפרינצא כד הוית (בתולתא)
 (ארמלתא) (מתרכתא) (חלוצתא) מן קדמת דנא הוי לי
 לאנתו כדת משה וישראל ואנא אפלא ואוקיר ואיון ואפרנס
 יתיבי ליכי כהלכות גוברין יהודאין דפליחין ומוקירין ונין ומפרנסין
 לנשיהון בקושטא ויהיבנא ליכי (פבתולה מרת בתולוכי) כסף
 וזו מאתן דחוי ליכי מדאורייתא (פאלמנה נרישה חלוצת) כסף

(ה) עיין לעיל עמוד י"ח בסג"ס לוח ז'

קיצור נחלת שבעה כא 21

(ארמלתא) (חלוצותיכי) (מתרכותיכי) וזוי מאה רחוי ליכי
מדרכנן) ומוזיכי וכסותיכי וסיפוקיכי ומיעל לותיכי כאורח כל
ארעא ועביאת מרת שפרינצא דא דהוי (בתולתא) (ארמלתא)
(מתרכתא) (חלוצתא) מן קדמת דנא והות ליה לאנתו וזן
נדוניא דהנעלת ליה מבי אבוה (נשא) בין בכסף בין בזהב
בין בתכשיטין במאני דלבושא בשימושי דירה ובשימושא
דערסא הכל קבל עליו מריה חיים הלוי דנן (עבולתא במאה
וקיקים כסף צרוף) (לאמנה נדושה וחלוצה בחמשים וקיקים
כסף צרוף) ועבי מריה חיים הלוי דנן והוסיף לה מן
דיליה עוד (עבולתא מאה וקיקים) (לאמנה כו' חמשים וקיקים)
כסף צרוף אחרים כנגדן סך הכל (מאתים) (מאה) וקיקים כסף
צרוף וכך אמר מריה חיים הלוי דנן אחריות שטר כתובתא
דא נדוניא דן ותוספתא דא קבלית עלי ועל ירתי בתראי
להתפרע מכל שפר ארג נכסין וקנינין דאית לי תחות כל
שמיא דקנאי ודעתיד אנא למקנא נכסין דאית להון אחריות
ודלית להון אחריות כלהון יהון אחראין וערבאין לפרוע מנהון
שטר כתובתא דא נדוניא דן ותוספתא דא מנאי ואפילו מן
גלימא ועל כתפאי בחיים ובמות מן יומא דנן ולעלם ואחריות
שטר כתובתא דא נדוניא דן ותוספתא דא קבל עליו מריה
חיים הלוי דנן כחומר כל שמרי כתובות ותוספתות דנהגין
בבנות ישראל העשוין כתיקון חז"ל דלא כאסמכתא ודלא
כטופסא דשמרי וקנינא מן מריה חיים בן מריה ישראל הלוי
דנן למרת שפרינצא בת כהו יצחק דא דהוי (בתולתא)
(ארמלתא) (מתרכתא) (חלוצתא) כד אתנסבית ליה
בקדמיתא ככל מה דכתוב ומפורש לעיל במנא
דכשר למקניא ביה הכל שריר וקיים.

נאום חיים יעקב בן שלמה עד
נאום יצחק בן רוד מאיר עד

סימן יד, כתובת מחזיר גרושתו

ב"ה

ברביעי בשבת חמשה עשר יום לחדש אלול שנת חמשת
אלפים ושש מאות ושמונים ושש לבריאת עולם למנין שאנו
מנין כאן עיר אינוואר אך שהיה מ"ה משה בן מ"ה אברהם אהרן
מתרבתא דידיה מרת בילא בת ר' מאיר הלוי ברלא נסיבת
לגבר אוהרן וכך אמר לה הדרי גבאי ותדוי לי לאנתו כדת
משה וישראל כד הוית מן קדמת דנא ואנא אפלח וכו'
הכל כמו בכתובת גרושה דלעיל סימן י"ז:

סימן טו, נוסח שמר חליצה

ב"ה

זכרון עדות שהיתה בפנינו עדים ח"מ עשרים יום לחדש שבט
חמשת אלפים וחמש מאות וארבעים ושש לבריאת עולם
למנין שאנו מנין כאן ק"ק פיורד אך שכאו לפנינו האחים
ה"ה כה"י אברהם וכה"י יעקב בני של ר' שמעון סני' ואמרו
לנו הווי עלינו עדים כשרים ונאמנים וקנו ממנו בקי"ג אג"ס
מעכשיו אף חתמו ותנו ליד גיסתינו מרת דבורה בת מ"ה
שמעון שהיא אשת אחינו מ"ה סענדר סני' להיות בידה וביד
כאי' כחה לעדות לזכות ולראיה מחמת שרצינו מרצון נפשינו
הטוב שלא באונס והכרח כלל כ"א בלבבות שלמות ובנפשות
חפצות וכדעות שלמות ומיושבות והננו מודים בפניכם היום
כמודים בכד"ח וראוי בהודאה נמורה שרירא וקיימא דלא
בהשטאה והשנאה והשבעה ודלא למהדר ביה מיומא דנן ולעלם
איך שאנו מקבלים עלינו בח"ח וכשד"א בפ"ם עדי' שלא
יהיה לנו התרה והפרה כלל כ"א ע"ד אשת אחינו מרת דבורה

בעלת השטר השטר וכתבו בכל לשון של זכות ויפוי כח בכא"ח ואף חתמו ותנו ליד האשה מרת רבירה בת מיה שמעון שהיא אשת אחינו מו"ה סענדר סני"ל להיות בידה לעדות לזכות ולראיה מחמת שרצינו ברצון נפשנו המזכיר שלא באונס והכרח כלל כ"א כלבבות שלמות ובנפ"ה ובד"ש ומישבת כו' עד מיומא דגן ולעלם שאם ח"ו יעדר וימות אחינו מו"ה סענדר בעלה של מרת רבירה הנ"ל בלי זרע קיימא ותה"ו אשתו מרת רבירה וקוקה לחלוץ אוי איהו אה מאתנו אחים שתתבעו אותו לחלוץ לה מהייב הוא לפיטרה בחל"צה כשרה בחנם שלא יקח ממנה או מכל כ"כ אפילו ש"פ בעולם תיכף ומיד אחר כלות ג' חדשים להעדרו של אחינו בעלה הנ"ל ח"ו כשתהיה ראו לחלוץ ובלבד שהיבמה תילך אחר היבם וכל זמן שלא יפטרנה בחל"צה כשרה כנ"ל תהא היבמה ניונית מנכסי מיתנא ומחזוקת בהן כל הא דלעיל קבלו עליהם האחים הנ"ל בח"ח ושד"א בביטול כל מודעות ובפיטול כל עדי מודעות בעולם בכל לישנא דאמרי רבנן דמבטלי בהן מודעות ושטר חל"צה זה לא יפסל ולא יוגרע כחו בשום ריעותא וגרועותא בעולם מכל מה שהפה יוכל לדבר והלב לחשוב ולהרהר ויהא הכל נידון ונדרש לטובת לזכות וליפוי כח בעלת השטר וידה על העליונה ויד המערער על התחתונה ויהא כח לשטר זה באלו נעשה בבית דין חשוב דלא באסמכתא ודלא כטופסי דשטרי וקנינא מהאחים ר' אברהם ור' יעקב בני ר' שמעון סני"ל לגיטתם. מרת רבירה בת מיה שמעון שהוא אשת אחיהם ר' סענדר סני"ל הנ"ל בכל מה דכתוב ומפורש לעיל במנא דכשר למקניא ביה ה כ ל ש ר י ר ו ק י מ נאום צבי יהודא בן חיים עד נאום יוסף בן דוד עד

סימן מז שמר (א) בטחון הליצה.

ב"ה

זכרון ערות שהיתה בפנינו עדים ח"מ בשלישי בשבת שלשים יום
 לחדש אדר הראשון שהוא ראש חדש אדר השני שנת חמשת
 אלפים וחמש מאות וארבעים ושלוש לבריאת עולם למנין שאנו
 מונין כאן ק"ק פיודר איך שבא לפנינו ר' שמעון בן ר' יעקב ס"ל
 ואמר לנו הווי עלי עדים בשרים ונאמנים וקנו ממני בק"ג אגים
 מעכשיו ואף התמו ותנו ליד האשה מרת שפרה שהוא אשת
 בני במר יוסף להיות בידה וביד ב"כ לעדות ולזכות ולראיה מחמת
 שרציתי מרצון נפשי הטוב שלא באונס והברח כלל כ"א
 בלב שלם ובנפש חפצה וברעת שלמה ומיושבת והנני מודה
 בפניכם היום כמורה בבד"ח וראוי בהודאה גמורה שרירא
 וקימא דלא בהשטאה והשנאה והשבעה דלא למהדר ביה
 מיומא דנן ולעלם איך שאני חייב להאשה מרת שפרה
 הנ"ל סך כך וכך שהלוי' לי מידה לידי במזומנים והרי הם
 עלי ברשות ובהלואה גמורה ובחוב גמור ואמתי ומחוייב אני
 או ב"כ ויורשי אחרי לשלם סך הנ"ל לאשת בני הנ"ל או
 להבא מבחה דוקא ואין לבעלה או ליורשי בעלה שום זכות
 בממון הנ"ל ורק לאשת בני ולהבאים מכחה על פי תנאים

(ה) שטר בטחון ר"ל אם יש להסתן אח קטן שאינו בר מלוה
 וא"ל שיתן שט"ח גם אצלו לא יוכל לשעבד את עלמנו דקקס
 שישתדל ממנו שט"ח כמ"ש וכו' ונריך לכתוב בדרך הודאה
 שחייב לכלתו סך ידוע לשלם לה בתנאי כך וכך, וי"ל שיש לעשות
 הבטחון עד כדי הלי כתובה ותוספת וכו': וי"ל דגם בחמים
 שהם בני מלוה יכולין לשעבד עלמן בדרך זה זה יותר נכון
 ממה שנהגו העולם לכתוב שיתנו חליטה בחנם:

המבוארים בשטר זה וכך התנתי עם כלתי אשת בני הנ"ל
 שאם יגדל בני יהודה אר"י ויגיע לבן י"ג שנה ויום אחד ואשתדל
 מבני הנ"ל או שיתן לה שטר חליצה כחנם כאופן שאם ח"ו
 יעדר בני כמר יוסף בעלה של מרת שפרה הנ"ל בלי ז"ק ממנה
 שמחוייב בני יהודה אר"י לפטור את יבמתו אשת אחיו הנ"ל
 בחליצה כשרה והגונה כחנם שלא יקח ממנה או מבי"כ שום
 פרוטה או ש"פ בעולם ואז אם יתן לה בני יהודה אר"י הנ"ל
 ש"ח כנ"ל כשיהי' בר מצוה כנ"ל או אם ח"ו יעדר בני הקטן
 קודם העדר אחיו כמר יוסף בעל האשה הנ"ל או אם
 אשתדל מבני הנ"ל ש"ח כנ"ל לזמן הנ"ל או שבני כמר יוסף
 בעל האשה הנ"ל יניח אחריו ז"ק או אני פטור ומנוקה ומסולק
 לגמרי מחוב הנ"ל ויהיו מעות ההלוואה הנ"ל בידי וכ"ד יור"א
 מתנה גמורה שלא לתכוע לעולם לא היא ולא יורשיה וכ"כ
 כי ע"מ כן נמסרו המעות לידי מעיקרא אבל אם לא יתקיים
 התנאי הנ"ל או יעמוד כל שח"ו בתקפו שמחוייב אני או יור"א
 ובי"כ לשלם לה ולבי"כ כל כך הנ"ל עד גמירא ואין שום
 אדם בעולם נאמן אפילו כשי"ח לטעון שום טענה בעולם
 הגורעת שמי"ח זה רק אדרבה בעלת השטר וכ"כ יהיו נאמנים
 בדיבור הקל בלי שום אלה ושבעה וקי"ח לומר שטר זה אינו
 פרוע ולא נמחל שעבודו לא כולו ולא מקצתו וגם על ההוצאות
 והחזקות על הכל יהיו נאמנים ככל אופן גוף החוב וכל זמן
 שהשטר זה יוצא קיים כדל"א קרוע קרע ב"ד או כדל"א נכתב
 עליו תכרא אין אנו נאמנים לומר נתקיים התנאי וכל נכסין
 וקנינין ראית לי תחות כל שמיא דקניתי ודאקני נכסין ראית
 ודלית להון אחריות כללהון יהון אחראין וערכאין לפרוע מנהון
 שח"ו אפילו מן גלימא דעל כתפאי בחיים וכמות מיומא דנן
 ולעלם וכל התנאים התנו בתי"כ ובהן קודם ללאו וכתנאי
 קודם למעשה כתנאי כיג וכ"ד לכל הלכותיהן ושח"ו לא

יופסל ולא יוגרע כוחו מחמת שום ריעותא וגריעותא בעולם
 מכל מה שהפה יוכל לדבר והלכ לשוב ולהרהר רק הכל
 היא נידון. ונדרש לטובה לזכות וליפוי כח בעלת השמר
 ולעולם ידה על העליונה ויד המעוררים על התחתונה כל הנ"ל
 קבל ר' שמעון הנ"ל עליו ועל ויור"א בקס"ג ובת"כ בפ"ם ע"ד
 בח"ח ויור"א ובביטול כל המודעות ובפיכול כל עירי המודעות
 בכל לישנא דארז"ל רמבט"ל' בהון מודעות בניטין דלא
 כאסמכתא ודא כט"ד וקנינא מן ר' שמעון בן ר' יעקב סג"ל להאשה
 מרת שפרה שהוא אשת בנו כמר יוסף סג"ל ככל מה דכתוב
 ומפורש לעיל במנא דכשר למקניא ביה והכל שריר וקיים.
 נאום צבי יהודא בן חיים ער
 נאום יוסף בן דוד ער

סימן יז שטר היתר עיסקא *

חתימת ידי דלמטה תעיד עלי בשני עדים כשרים ונאמנים
 איך שקבלתי מר' יהודא ל"ב ראוענצווייג נ"י סך Kē 1795
 כזה אלף שבע מאות השעים וחמשה קראנען טשעביש בתורת עיסקא
 והנני משעבד כל המסחרים ועסקים שאעסוק בהם מהיום
 דלמטה למעות העיסקא הנ"ל כל זמן שיהי המעות הנ"ל ת"י
 הח"מ שיהי לחצי ריוח וחצי הפסד ח"ו וכפירוש הותנה שעל
 סכום הקרן הנ"ל לא אהי נאמן למעון הפסדתי או פרעתי
 כלו או מקצתו או אמנה ולא שום עניני מענות כי אם בבירור
 שני עדים כשרים ומוחזקים לנאמנים ור' יהודא ל"ב ראוענצווייג
 הנ"ל וב"כ וי"א יהיו נאמנים נגדי ונגד יורשי אחרי בכל עניני
 מענות על הקרן בדריבורם הקל והנני פוטרם משום שבעה
 וקב"ח ות"כ וה"צ אף ע"י גלגל לעולם בין קודם הפרעון בין
 * עפ"י נוסח הרב הגאון וכו' הר' חיים אר"י כהנא ז"ל בעל דברי נאונים.

קיצור נחלת שבעה

לאחר הפרעון ועל הריח אני נאמן ע"פ שבועה אולם הותנה
 בנינו שהברירה ביד הח"מ ליתן לרי יהודא ליב ראוענצווין
 הנ"ל בעד הלקו ריח סך K 192 מאה השעים ושני קראנען משעביש
 בכף הודש וחודש ואהיה פטור משבועה, ושכר עמלי קבלתי
 והנני מחייב א"ע שמתו שיתבע ממני בעהש"ט הזה הקרן והריח
 שמגיע לו אני מחייב לשלם לו תכף ומיד כלי שום עיכוב ודחייה
 והרחבת זמן כלל, וכיו שיתעכב המעות הנ"ל ת"י אף אחר
 התביעה או הנכלת ז"פ כל הסכום הנ"ל או מקצתו אני מחויב
 לשלם העיסקא לפי חשבון הנ"ל לבעל השטר הזה ולורשיו
 אחריו וכן יורשי אחרי כל זמן שלא אשבע על הריח והנני
 פוטר את בעל השטר הזה וורשיו אחריו מקבחר קודם
 שבועה, גם שלא אוכל להפוך עליו ועל יד"א שבועתי לומר
 השבע לי ולא על קבלת חרם ות"כ וח"צ ונאמנות, רק כל
 זמן שלא אשבע אני מחויב וי"א לשלם העיסקא הנ"ל כל
 זמן שיהיו המעות ת"י או ת"י יד"א והנני מחייב א"ע לעמוד
 לדית במקום התובע בשיומין אותו ע"י הרב אכ"ד או דיין שבגליל
 בעהש"ט ליום המוגבל בהזמנה כלי שום איחור ובאם לאו
 אהיה נרון במסרב והנני מודה בהודאה נמורה שעל כל
 הנכתב בשטר הזה התחייבתי א"ע לרי יהודא ליב ראוענצווין
 הנ"ל וי"א בק"ג אג"ס בכד"ה וכחזוב מעבשיו ובאופן דלית
 ביה אסמכתא ובכל אופן המועיל ע"פ דתה"ק חולת השטר
 הזה נתתי על סכום הקרן וועקסעל.

ע"ז כאתי עה"ח יום ט"ו לחודש אב שנת תרפ"ז לפ"ק.
 ולמספרם אם 26 טען יד"י 1926

נאום ה"ק חיים יעקב גראסמאן
 בפנינו עדים ח"מ נעשה כל הענין הנ"ל ובפנינו חתם א"ע
 ר' חיים יעקב גראסמאן הנ"ל בה"י ממש.
 נאום ה"ק ארי לעבאוויטש
 ונאום ה"ק שלמה ווייסבערנער

סימן יח שמר מכירת חמץ * ע"י הרשאה

הרשאה

ב"ה

חתימות ידי דלמטה תעיד עלי כמאה עדים כשרים ונאמנים
 איך שנתתי לרי יצחק רייזמאוויטש ר' אמות קרקע
 אנבון ואנב קנים הרשתי ומנתי אותו להיות מורשא בחריקאי
 שהיה לו כח ורשות להשכיר בשמי לכל נכרי שירצה את
 עליות בתי מרתף קעלסער, חדר וכ' אשר בביתי העומד ברחוב
 ראקויצי נומער 26 בעד.....קר.....העל' ולמכור לו אנבון
 בשמי את דברים החמוצים דלקמן דהיינו (כאן יפרט כל דברים
 חמוצים כמה קילאנראם וכמה ליטער לפי הערך, וגם המחיר פרי קני
 פרי ליטער וכלים חמוצים בכמה שהם שוים) אם היא יותר מסכום
 הנ"ל או פחות הכל נחשב עפ"י מחיר הנ"ל ועפ"י מדה וכ"כ
 הכלים אשר דברים החמוצים הנ"ל מונחים בתוכן יש לו
 רשות למכור בכלל הסכום הנ"ל ואם אולי יש ברשותי איזה
 חמץ ששכחתי להוכיר או שאינו ידוע לי יש לו רשות למכור
 או ליתן כמתנה גם את זה ויש לו רשות להשכיר ולמכור
 דברים הנ"ל בכל מיני קנינים המועילים הן עפ"י דתה"ק והן
 עפ"י דיני ערכאות שיג' וליקח ממנו אננאבע ולנכות דמי
 המכירה ומעתה תהא ידו בידי ופיו כפי ועשייתו כעשייתי וגם
 יהי לו כח ורשות לירד עם הלוקח לדון בין בדי בין בדיני
 ערכאות שיג' ולפשר עמו ולהרחיב זמן וליתן פישורים ולהתנות
 תנאים, וכל מה שיעשה ר"י יצחק הנ"ל בענין השכירות והמכירה

* נתקן בעירו ע"י הרב הנאון המפורסם מו"ה אברהם יוסף
 גרינוואלד שליט"א אכרפ"ה אונגוואר יע"א. ומי שמוכר חמץ בעצמו
 יכתוב השטר מכירה לבר ויתקן השטר כמבאר בערו גם יכתוב מקום
 שמונה חמץ ויפרט כל דברים החמוצים שיש לו.

קיצור נחלת שבעה

הנ"ל עשוי כאילו עשיתי בעצמי ולא אוכל לומר לתקוני שדרתך ולא לעותי.

ב"ז נעשה בקאג"ם ואג"ק כנ"ל והרשאה זו לא יופסל ולא יוגרע כחה בשום ריעותא בעולם וגריעותא בעולם רק תמיד תהי' בתוקפה כתוקף כל שטרי הרשאות דנהיגין בישראל העשויין כתיקון חו"ל ולא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי.

ולראי'י בעה"ח פה ק"ק אוינוואר ינניסן תרפ"ו ולמספרם דען

28 מען מערץ 1926

ה"ק משה שמואל בערקאוויטש

שטר מכירה

איד אונטער-פערטיגטער האבע פערפאכטעט אין פאלצמאכט דעם העררן ר' משה שמואל בערקאוויטש אן העררן יאהאן ריענעש דאס אין אָבינער פּאָלצמאכט ערוועהנטע לאַקאל פּיר דען דאָרט ועלכט ערוועהנטען פאכט צינו פאָם יעצטיגען דאטום אָנעפאָנגען ביז 7 טאג אפריס מאָנאט 1926 יאהר אין קראָפּט ריעווער פערפאכטונג (אנב שכירות קרקע הני"ל.) האבע אן געאנטען פעכטער פערקויפּט זאמטליכע אין אָבינער אן מיר פאָן העררן ר' משה שמואל בערקאוויטש ערטהייילטען פּאָלצמאכט ערוועהנטען חמץ ארטיקלען וועלכע זיך אין זיינעם בעזימצע בעפּינדען, זאָוויא דיא כלים אין וועלכע דער פערקויפּטער חמץ זיך בעפּינדעט. אלס עם זיך צייגען זאָל דאס דיא חמץ ארטיקלעל מעהר אדער וועניגער זינד אלס דאס אָבען אָנגעגעבענע קוואַנטום זאָ איזט אַלדעס לויט אָבען אָנגעגעבענען פרייז צו ערוועטצען רעשפּ. אין אכצוג צו ברינגען. עם זאָרדע אבער אויסדרוקליך בעדינגען דאס דיא איבערנאָהמע דעם חמץ זאָ דיא פּעסטשטעללונג דעם קוואַנטום ביז אָם 29 טע

קיצור נחלת שבעה

דעם מאַנאטעם אפריס 9 אוהר פריה געשהען מוסס-ווידריגען
פֿאַרל מוסס דער קייפער אָהנע ווייטערעס דען פרייז לויט
אַבען אַנגעגבענעם קוואנטום בעצאהלען
דער פֿערקויף איזט דירעקט פֿאַם הייטיגען דאטום
אָהנע ווייטערעס רעכטקראַפטיג.

פֿאַכט אונד קויפֿסבעמראַג אַנגעלד ערהיעלמע הייטע
פֿאַם קייפער.....קר.....העל, אונד דען רעסט בעמראַג
כעקענע איד ואַ אַלס דער קייפער ואַללמע שאָהן בעצאהלעט
האַבען נור האַבע איהם עם וויעדער ענטליעהען אונד ער מיר
ביז אַם 29 אפריס 1926 צו בעצאהלען האַט.

צו פֿאַלגע דיעזעס זינד דיא אָבען גענאנטען חמץ
אַרטיקלען דען קייפערס אייגענטום ואַ עפיה"ת אַלס לויט
לאַנדעסגעריכט, אינדעם גענאנטער קייפער זעלבע מיט נעמטא
קאססא בעצאהלעט האַטטע וויא אויך קראַפֿט דורך
אַביגער פֿערפֿאַכטונג וויא אויך מיינע אַנערקענונג דאַצו
אַביגע חמץ געגעשטאַנדע אין כעזיך אונד אייגענטום גענאַממען
האַט אונד קאַן איבער זעלבע פֿערפֿיגען נאך זיינען וואונש
קאַן אויך זעלבע איבערטראַנספֿאַרטיערען, געשיעט איין שאַדען
אַן דיא פֿערקויפֿטע חמץ ארטיקלען זא איזט מעהר ניכט
אויף מיר דיא פֿעראנטוואַרטונג, אונד מוס טראַצדעם דער
קייפער מיר דען קויפֿספרייז בעצאהלען.

דיא שליססעלן דער געפֿאַכטעטען ציממער, קעללער
אונד געשעפֿטסלאַקאלען וואורדע דען קייפער איבערגעבען
איבער דער פֿאַכטונגסצייט צו ענדע דער צייט האַט קייפער
דיא געגעשטענדע וועק צו ליעפֿערען פֿאַן היער, דער פֿערנלייך
איזט אויך דאַס אָבענגענאנטער אונד פֿאַמיליע האַבען אַן
דיא פֿערפֿאַכטעטען לאַקאלען פֿרייא אייטריט וועסהאַלד דיא
שליססעלן אים הויזע בלייבען.

קיצור נחלת שבעה

פֶּאָרַם אויַם פֶּעֶרְגַעססענעהייט האַבע חמץ אַרטיקלען
 ניכט פֶּעֶרְקויַפֿט אדער פֶּאָן וועלכע איך קיינע קענטניס האַבע
 דאַם שענקע איך פֿיר דען קייַפֿער קראַפֿט דורך אַביגעט
 פֶּעֶרפֿאַכטונג.

דער קאָנטראַקט זאָ עפֿיִהת אַלס לויט לאַנדעס
 געריכט גיטניג געשלאָסען וואַרדע אונד ווירד אייגענהאָנדיג
 אונטערפֶּערטיגט.

בחדש ניסן יום יד תרפ"ו לפ"ק אם 29 טען מערץ 1926
 פה ק"ק אינוואר יע"א

ה"ק יצחק רייזמאייזש

סימן יט ברורים דיני שמות אנשים .

כתבו הפוסקים ומוכח נחלת שבעה סי' מ"ב
 סעיף י"ז דיש לדקדק בכחובה בכל דבר שמדקדקים
 בגט כדי שאם יקרה ח"ו שיבא לידי גט ויסתפק
 בכתיבת השמות יהי נלמד מספר כחובה, ולפי זה
 יהי לדקדק לכתוב בשמות המכונה או דמתקרי ולי"ע
 כי לא ראיתי נוהגין להזהר בזה עכ"ל, ויש נקומות
 מחמירין וכותבין השמות בכל הדקדוקים כמו בגט,
 ועכ"פ נחון לכותב הכחובה לדעת אלו הכללים ודיני
 כתיבת השמות. הלקוחים מדברי הפוסקים ורובן
 מסי' אהלי שם.

א מי שיש לו שם עיקר כגון ראובן ועוד שם טפל כגון שמעון
 כותבין ראובן דמתקרי שמעון, נזרים דמתקרי ברה, ב אחי
 שם העיקר השם שקורין אותו צו לעלות לתורה והותם צו כתביו
 אעפ"י שכפי העולם נקרא בשם האחר, ג אם לא נודע רק שם

עלייתו ושם חתימתו לא נודע וכן להיפך, גם זה השם הוא
 העיקר וכן באשה שרגילה לחתום, ד' אם שניהם לא נודעו אזי
 השם שקורין אותו הרוכז הוא העיקר, ה' אם שם העלי' והחתימה
 קותרין אהרדי אזי השם שקורין אותו הרוכז מכריע להיותו העיקר,
 ו' מי שיש לו ב' שמות אחד עברי שבו עולה לתורה והשני בלשון
 שנקרא בפי העולם כותבין העברי בעיקר והשני במכונה ואפילו
 אין הכווי יונא מלשון הקודש כגון יקותיאל זלמן, ואם קורין אותו
 בשם לעז כותבין בדמתקרי, קיצור השם א"ל לכתוב זולת אם יש
 לקיצור השם זה שם קודש אחר כגון יצחק אייזק ד"ש לאייזק שם
 קודש אחר שאלתיאל אהרן, וכן אם יש לשם הקודש שלו כינויים
 אחרים, ז' מי שיש לו ב' שמות ובי' כינויים כותבין העברי ביהד
 והכינויים ביהד כגון נבי רוב המכונה הירש בער, ח' יש כינויים
 שאין להם שום שייכות לעיקר השם כגון אלטער באבא מאהר
 שנקראין בהם נריך לכותבן וכותבן בהמכונה, ט' מי שנשתנה
 שמו מהמת חולי כגון שהי' שמו ראובן ובהליו נשתנה להיות
 נקרא חיים, אם שם העלי' והחתימה ידועים הרי הוא עיקר
 בדלעיל אות ב' ואם אינם ידועים וקל'ת קורין אותו ראובן וקל'תן
 חיים, אזי השם שניתן לו בהליו שעל ידו נקרע גזר דינו הרי
 הוא עיקר ומקדימין אותו ואפילו רק המיעוט קורין אותו בשם
 זה וכותבין חיים דמתקרי ראובן, ואפילו שם החולי הוא לעז,
 י' אם אינו נקרא כלל בשם החולי אין כותבין אותו, ואם אינו
 נקרא רק בשם החולי אין כותבין רק אותו, י"א אם קורין אותו
 בשני השמות הן חיים ראובן הן ראובן חיים וחתימתו ועלייתו
 כמו שהוא נקרא או שאינו ידוע חתימתו ועלייתו כותבים כמו
 שנקרא, יב' במקומות שאין עוקרין לחולי שם ראשון רק מוסיפין
 לו שם נעשו שניהם עיקרים ומקדימין שם הנוסף ואין כותבין
 דמתקרי ציניהם, יג' לא כתב שם אביו או שם אביה בעט א"ל
 דכשר ולכן בשע"ד גדול כגון בשתוקי ואסופי או שהן מארץ רחוקה

וא"א בשום אופן ידע שמות אבותיהן כותבין שמותיבן לנד.
 יד אין כותבין פלוני בר פלוני חלל בן פלוני ואם כתב כשר,
 מן כותבין פנ"פ הכהן ולא פלוני הכהן בן פלוני, **פז** גר כותבין
 פלוני בן אברהם אביו או פלוני הגר בן אברהם וכן בגיורת.
 יז שם של לה"ק שיכולים לכתבו מלא או חסר ולא תשתנה
 הקריאה כותבין כמו שהוא או בני משפחתו חותמין עלמין ואם
 אינו ידוע כותבין כמו שכתוב במקרא רוב פעמים ודיעבד אם
 כתב החסר מלא כשר, יח שם עברי אם התנועה אחרונה הוא
 בקמץ בנה נסתר כותבין ה' בסוף ואם חותם באלף כותבין כן,
 יט בשמות וכינויים שהם בלשון לעז בהיות שלא נמלאו במקרא
 לריד לדקדק בהן ביותר לכתבן בלשון שלא תשתנה הקריאה
 ונוהגין במדינות אלו לכתוב עפ"י כללים אלו, במקום ב' רפוי'
 כותבין ב' ווי', במקום ה' כותבין כ' רפויה, במקום ת' דגושה
 כותבין ט', ק' דגושה קי, שין שמאלית ס', יש בלשון לעז הברה
 שמרגילין כמו ז' זשי מחוברין כמו בלשון אונגארין **zs** יש לכתוב
 זש, פ' רפוי' בראש התיבה כותבין פ' בלא קו שעליה פ' דגושה
 בסוף תיבה כגון יחפ יש כותבין א' אחר הפ' יחפא ויש כותבין
 פ' פשוטה יו"ף ולא חיישינן שיקרא רפה, בענין הנקודות להגו שאלף
 משמשת לקמץ גדול לקמץ חטף ולפתח, הי"ד לחירק וללירי, ב'
 יודין מורין לפתח שמרגישי'ן לאחריו יו"ד, וי"ו עם יו"ד מורין לחולם
 שאחריו יו"ד, עיי"ן משמשת לסגול, **ב** יש הברה בקל"ת לשון לעז
 שמרגישי'ן בה כמו יו"ד ואינה יו"ד ממש כגון זוסיא העניא עטיא
 לריכין לכתוב ביו"ד, **בא** שם של לעז שהתנועה האחרונה היא
 קמץ בנה נסתר כותבין אלף לבסוף וכן שם של כנוי ואם הוא
 כינוי היולא משם הקודש כותבין ה' בסוף, **בב** כל כינוי שמשתנה
 מכה לשון המדינות כגון וואלפא וואלצליין מענדל ממדיל זנביל
 זנוויל פייבש ווייבש הולכין אחר לשון בני אדם במקום שכותבין
 ואם אין ידוע לשון המדינות כותבין כמ"ש בדברי הקדמונים:

קיצור נחלת שבעה

סימן כ, שמות אנשים.

א אברהם, אברם עפ"י הרוב אינו חלף קיצור השם מאברהם ואין לריך לכתבו כדלעיל בכללים אות וי זולת אס מזה לש"ך לקרות אותו כן לס"ת או שהיא רגיל לחתום כן: אב"י אבוש (וא"ו אחר הנית) אברוש אברמקא כל אלו קצורי השם מאברהם וא"ל לכתבן: אבא חלף בסוף הוא שם בפ"ע ויש שהוא כנוי לאברהם: אביגדור חד תיבה, אביעזר אס מסופקים אביעזרי או אבי העזרי כותבים אביעזר, אביש"ום חד תיבה מלא יוד, אביש"ום, אדניה אדניהו שניהם חסר ויו, ארימ"ך, אהרן לפעמים מכוסה ארון או ארנון ואין לריכין לכתבן כדלעיל, אודש"נא חד תיבה אורי שרנא ב' תיבות, אייזק אעפ"י שהוא קיצור השם מייזק מ"נו יש לכתוב יזק המכונה אייזק ולפעמים הוא כינוי לשאלתיאל ולאהרן, ובמדינותו לריך לכתוב אייזק ביו"ד איצק היא קיצור השם מייזק וא"ל לכתבו: איבל הוא כינוי לישראל, איסר"ל איסר הוא כינוי לישראל, אריהו בוי"ה, אריש בלרי הוי קיצור השם מאליהו, אריעזר אריעזר ב' שמות הן, אריקים, אריבס"דרי ובמדינות אלו אריבס"דרי, אריק"ה, אשר, אנשי"ל הוא כנוי לאשר נסתמא כותבין ביו"ד אס לא כשמותם בלא יוד וכן אס חותם אנשי"ל כותבין כן, ארימ"ר עיין לעיל בכללים אות ח, איתמר, אריה:

ב בנימין בשני יוד"ן ואס חותם בנימין יש לכתוב כן, בונם בונמא בונמי קיצורי השם מבנימין ולריכין לכתבן מפני שהם כנויים גם לשמחה, בונם היא כינוי גם לשמואל עיין בכללים אות ז, בינוש ביש אס קורין הכי בלרי"י לריך לכותבן, בענדט בענדיש בענדיד בינדיש כינוין לברוך ליום טוב, בן ציון ב' תיבות, ברכיה, ברכיהו, ברוך, ברוך הב"ת בלרי"י וסריש בפת"ח כינוי לברכה ולפעמים הוא שם בפ"ע ואס חותם ברוך ביו"ד כותבין כן, בער בער"ל בערש בערש בערמן כינוין לדון ולישכר ולישכר:

קיצור נחלת שבעה

ג גרדיה, גרדיהו, גר, גאדיר, כנוי לגר וא"ל לכתבו, גרשם כמ"ס חסר ו"ו וא"ס כתבו מלא כשר גרשון כנו"ן מלא ו"ו ופני שמות סן, גאטליב תיבה אחת כינוי לידידיה, געץ כינוי לאלוקים וכן געציר, גימפל גומפל ביו"ד או כו"ו תלוי בחתימתו גומפריכט גומפרעכט גומפרכט תלוי כמובטא ובחתימה וכלס כינויים למדכני:

ד דוד חסר יו"ד וא"ס כתב מלא כשר וא"ס חותם ביו"ד י"ס לכתוב כן, דין, דוב, דניאל יו"ד אחר הכו"ן:

ה הר"ר חסר יו"ד וא"ס כתב מלא כשר וא"ס חותם ביו"ד י"ס לכתוב כן, הויטע ש"ס כפ"ע העשירי כינוי ליהושע או ליהושע ולריך לכתוב לזה ולזה ולריך לחקור אחר ש"ס המוכהק, לפעמים העפל הוא כינוי לש"ס יחזקאל, הי"צמן הי"צמן כנוי לשמואל, הירץ הירצ"ל הירצקא הס כינו"ן לנפתלי ובמדינתנו מסתמא כותבין כולס בעי"ן א"ס לא כשהוא חותם ביו"ד, הירש כינוי לנבי ולנפתלי וכותבין ביו"ד א"ף במקום שקורן הרש, הענדך הענדך הענדך כנוי לחנוך ולפעמים לש"ס חנן ולריך לכתבו, וכותבין בחתימתו' הענד"ר האנד"ר כינו"ן למנוח ולשכתי:

ו ואלק ואלק עי"ן אות פ"י, וכן כל השמות שהתחלתן כפ"ח רפויה, וואלף כינוי לואז ולכנימין:

ז זבולין כן י"ס לכתוב כסתמא וא"ס חותם זבולין או זבולין י"ס לכתוב כן, זרח, זרחיה שני שמות סן, זכריה בלא וי"ו זולת כשים לו בקבלה ששמו זכריהו, זונדר כינוי לחנוך ליוסף וליהודה, ויו"ד שלאחר הדל"ת תליא כמבטא ובחתימה, ז"סא ז"סא וא"ס קורין במירק כותבין ז"סא ז"סא וי"ס כותבין ז"סא וי"ס וא"ס כינוי ליואל ליקותיאל לאליעזר לעזריכ לאלכסנדר ליהושע לירחמיאל לישראל למשלס ולשניאור, ז"ס"ר ז"ס"ר כ"ל והוא כינוי למשלס והוא ג"כ ש"ס אב"ה, ז"סמאן או ז"סמאן כנו"ן ליואל ליקותיאל

קיצור נחלת שבעה

לאזיעזר לעזריאל למשלם ולעמנואל. זיסקינד זיסקינד כינוי לשיחור
לאזכסנדר למרדכי ליקותיאל לירחמיאל ולישראל. זימל כינוי
למשלם לפתלי לשמעון ולשמואל. זעקל זעקיף וסוף כינוי לזחק.
זע"ג זע"יק וסוף כינוי לזחק ליעקב לראובן ליהודה לאשר לפנחס
ליהושע ליקותיאל לגרשון לחיים לעזריאל לאזיעזר לאבי העזרי לנתן
ולזכרון. זע"קא זע"קא זע"קא זע"קא זע"קא זע"קא זע"קא זע"קא
למשלם לשלמה לאליקים לשמריה לשיחור זנו"י זנו"י זנו"י זנו"י זנו"י זנו"י זנו"י
כינוי לשמואל ולנתן:

ח חזקיהו בלל ו"ו לבסוף זולת אם ידוע ששמו חזקיהו חו
יחזקיהו וכן חזקיהו חזקיהו חיים בני יודין, חייקא חז"ל
דכ"י קילור השם, חיי"א חיי"א חיי"א חיי"א חיי"א חיי"א חיי"א חיי"א
חנניאל, חנניה כה"א חס חותם חנינא ים לכתוב כן חנניה,
חנניהו חס חותם בוי"ו חנן חנה לפעמים שמות כפ"ע ולפעמים
קילורים מן אלחנן חננאל חנניה יחנן, חנ"י:

ט טוביה, טוביהו כשידוע ששמו כן, מודרום, מרייטל, מרייטל
כינוי ליהודה ולזושעיה, מעבל מעב"ל כינוי לדוד:

י יעקב ואם כתב יעקוב בוי"ו כשר יאקב יוקוב יעק"ל חין
לר"ך לכתוב דכ"י קל"ש, יהודה כה"א לבסוף ואם חותם
יהודא ים לכתוב כן, יודה, יוד"ל קילורי השם מיהודה וחז"ל
ישבר יששכר תלוי כחתימתו, ינתן בלל ח"א חס לא שידוע
ששמו יהונתן וכן יוסף ויהוסף, יוס"ל יוס"ל יוס"ל יוס"ל יוס"ל יוס"ל יוס"ל
יוזפא כל חלו קל"ש מיוסף וחז"ל לכתבן, יוס"ל יוס"ל יוס"ל יוס"ל יוס"ל יוס"ל
ואף שמותם יושע מי"מ ז"ל יושע, יאשיהו, יאשיהו,
ישועה, ירמיה בלל ו"ו זולת כשודע ששמו ירמיהו כותבין כן,
יחזקיהו עי"ן לעיל אות ח"י ישראל, יצחק, יחזקאל, יונה, יואב,
יואל, יואש, יהואש, יחנן, יהונתן, יעק, יקר ואם חין מרגישין
המריק כותבין יקר, ירוחם, ירחמיאל, ירחמיאל, יאיר, יאר

קיצור נחלת שבעה

לו 87

כסודות ששמו כן בלא י"ד ידידה, יום טוב, חיאל, יקותיאל:

ב כהנא, בלב, כתריאל ויש חותם כשריאל ויש קשריאל
וכותבין כחתימתו:

ג לוי אם מכונה לויא אין לריכין לכתבו, צפדות, ליי לייבוש
לעבר לויא הן כינוין ליהודה לאריה לאלקים ולמשה, לייאין
לימא כינוין ליהודה, לייבקנד לייפקנד לייבר לייברמאן כינוין
לחליעור ליהודה ולמחמיה, לייפמאן לייפא כינוין לאורי לחליעור
לחליעור וליום טוב, לעמל כינוי לאשר, לאור לייזר הס קילורי כהס:

ד מאיר, מהרם כינוי למאיר מתתיה מתתיהו הס שני שגות
ובמדינתו הנקראים מחת שס המוכהק שלהם מתתיהו כו"ו וזלמ
אס נקרא כפי העולם מתתיה, משלם חסר ו"ו ואס כתב
משולם כשר ואס חותם כו"ו כותבין כן, מני, מלך הוא קילור
כהס מן אלימלך ואין לריכין לכתבו. מיכל כנוי למיכאל וליחיאל,
מיקל כינוי ליחיאל, מן מנלי מענקי מענקא כולם כנויים למנחם
מאניש מניס כנויים למנחם ולגרשון ובמדינתו במאניש (ר"ל
האלף בקמ"ן) דוחקין טון בחיריק אבל כהס מאניס לא לכן
יש לכתוב מנחם אס לא כשהוא חותם כו"ד, מנדל ואס קורין
המי בסגול כותבין מענדל ובלא י"ד לאחר הדלית כינוי למנחם
לגרשון לזכריי ולמנחם, מערקל מרקל מורקל (ר"ל אס קורין
בסגול או כפת"ח או כחול"ס) מארדוש מודל מאטל כנויים
למרדכי, מונא מישל מעשל כינוין למשה

ה ניסן, נסים, נחום, נחמיה בלא ו"ו כסוף, נחמן, נפתלי, נתן,
נשע, צעין כינוי לנתן ואס אין יודעין אס שמו נתן כותבין נטע לחוד:

ו סעדיה בלא ו"ו כסוף, סיני, סנדר סענדר קילורי כהס
מאלכסנדר ואין לריך לכותבין:

ז עקיבה היא כסוף ואס כתבו עקיבא באלוף כשר ואס

קיצור נחלת שבעה

חותם באלף כותבין כן לכתחלה, עקביא אליף בסוף, עבדיה חסר וי"ו ואם כתב עובדיה כשר ואם חותם בו"ו כותבין כן, עורה, עזרא אליף בסוף, עוריה ה"א בסוף, עויה, עויה, עזרא, בלא וי"ו לאחר העי"ן ואם חותם עזרא י"ם לכתוב כן, עזרא, עמינדב, עמנאל, עבר עברמן כנוי לאברהם, עזיר כנוי לאשר:

פ פינחס מלא וי"ד ואם כתב פנחס חסר וי"ד כשר אפילו רגיל לחסוס מלא, ואם חותם חסר כותבין כן לכתחלה, פסח, פתחיה בלא וי"ו אחר ה"א, פטיאל, פאלק כן י"ם לכתוב במדינות אלו ויש מקומות שכותבין ואלק, ולריך לכתוב באלף אם לא שיש לו בקבלה לחתום בלא אליף והוא כנוי ליהושע לאורשרגא ליהונתן ולשלמה, פי"ב פ"בש כן י"ם לכתוב במדינות אלו ויש כותבין בו"ו, הכל כמנהג המדינה וכחתימתו והם כינויין לשרגא לאורי לאלעזר לנחמיה לאליקום לשמואל לשליאור לשמעון ליואל ליחזקאל פי"ש ויש כותבין וי"ש כנוי לאפרים למשה לירוחם לשמואל פרידמן ויש ורדמאן כנוי לשלום, פי"ט כנוי לנתן, פי"ש כנוי למשלים לשרגא:

צ צדוק, צדקה, צמח שם לאיש ולאשה, צבי עיין לעיל אות ה:

ק קלונימוס לאחר הלמד וי"ו ולאחר הנו"ן וי"ד ולאחר המ"ם וי"ו, קלמן כינוי לקלונימוס, קים מסתמא בחד וי"ד ואם כתב קיים בשני יודין כשר ואם חותם בבי יודין כותבין כן לכתחלה, קדי"ש מסתמא בי"ד ואם חותם בלא וי"ד כותבין כן, קנה ה"א בסוף עפ"י רוב הוא קלה"ש מאלקנה ואם אין ידוע ששמו אלקנה כותבין קנה לחוד, קופמן ויש כותבין קויפמאן הכל כפי חתימתו והם כינויים ליקותיאל ולמשלם, קאפל קאפלמן בלא יודין לאחר הפ"א אם לא כשהוא חותם כן והם כינויים ליעקב, קרפ"ר בי"ד לאחר הפ"א אם לא כשהוא בלא וי"ד והוא כנוי לאפרים ולנתן:

ר ראובן מנח וי"ו החביה רחמיה בלא יודין אחר הס"ח :

ש שאור מנח וי"ו אם נקרא שאל ח"ל נכתבו דהוי קילור
 טעם שארתיאל באל"ף ואם נקרא שלתיאל בלי הכרת אלף
 הולכין אחר התימנה שבנא שבנא לפעמים הוא כנוי לשלום,
 שבתו אם נקרא שבתאי כותבין כן, שעפ"ל ויש כותבין שעפ"ל
 ביו"ד ותליא במנטא ובהתימנה והוא כנוי לעקב לדוד ולשבתו
 שלים הסין בקמן ויש בלום הסין צפתה ושניהם מלאים וי"ו
 והקורא ידקק לקרות כראוי, שר שלום שתי תיבות, שולמן
 כנוי ליועץ ולשלמה, שבה שמעון, שמשון, שישון, שמריה בלא
 וי"ו בסוף אם לא כשחותם ביו"ה שמע"ל קילור טעם משמרי
 וא"ל לכותבו, שמעיה בלא וי"ו בסוף אם לא שודע ששמו שמעיה,
 שימיה הסין ביו"ה כינוי לשמע"י ויש לכתבו בס"ח בסוף, שמאי
 שניאור, שם טוב שתי תיבות, שמואל, שמע"קא קילור טעם
 משמואל וא"ל לכתבו :

ת תחליפא, תנחום, תידרום עיין לעיל אות ט :

סימן בא שמות נשים

א אביגיל אדר אם קורין האלף בקמן או צפתה ואם קורין
 בלוי כותבין אידל ושניהם בלא יו"ד אחר הדל"ית זולת
 אם חותמת ביו"ה, איטא ויש קורין יונה עיין לקמן אות י, אסנת,
 אסתר, אלמע עי"ן בסוף עיין כללים אות ה' אר"שבע :

ב ברכה, ברונא ברוינא ברוינא הכל תליא במנטא, ברוינדל
 ב' יודין ובלא יו"ד אחר הדל"ית, בת שבע ב' תיבות ואם
 נקראת שבע יבואר באות ט' בשא כינוי לבת שבע, בתיה כינוי
 לבת שבע וגם הוא טס בפני עמנו, בונא בונה כמו שתיא
 רגילה לחתום, בי"א באל"ף, בלימא, באבא עיין כללים אות ה' :

ג נאצא אס קורין הגי בקמן גלא אס קורין הגי כפתח געלא
 אס קורין הגי כסגיל, גילדה, גאלדא אס קורין הגי בקמן
 וכמקומות שקורין הגי בחולס או בשורק כותבין גולדא, גיטל
 יו"ד לאחר הט"ת תליא כמכטא וכחתימה ויש קורין גוטא,
 גומיל, גענדייל ויש קורין גנאנדל הכו"ן ראשונה כפתח ויוד"ן
 של אחר הדלתין תליא כמכטא וכחתימה, גליקל, גוציא יו"ד
 לאחר הדליק ואס קורין בלי הרגש יו"ד כותבין גוציא:

ד דבורה, דבורל קילור השס מדבורה ואל"ל לכתוב זולת אס
 הוא שס העריסה כותבין אותו לכה, דאברא, דאברוש,
 דבידל הכי רפווי וכזירי כווייס לדבורה אס ידוע ששס העריסה
 לבורה, ואס אינו ידוע כותבין אותס לכה, דוואסא, דוואסיא,
 דינה, דרעזל דראזל בלא יו"ד אס לא כשחותמת כיו"ד, דישנא
 ויש נקראות עושכא עי"ל אות ט':

ה הדסה, הדס, האדס, האדל, האדיא אס מרגישין סיו"ד
 לאחר הדלת, הינדא, הינדל, הענא, העניא, הענטשא, היסא,
 העסא, היצל:

ו וויכנא, וויטא ואס מרגישין סיו"ד לאחר הטיח כותבין וויטיא
 ויש נקראות וויטוש, וויטשא, וויטל, וויטי:

ז ועלדא, ועמלא, זיסל אס מרגישין סיו"ד בחיר"ק ואל"ל כותבין
 זוסל, זוסלי, זוסלא, זולקא או סולקא תליא כמכטא עיין
 לקמן אות ס, זטא בלא אלף ואס כתב זלאטא כשר ויש
 נקראות זלטקא:

ח חוה, חווקא אס ידוע ששס העריסה היי חוה כותבין חוה
 לחוד ואס לכו כותבין כמו שהוא נקראת, חנה אס קורין
 אותה חנה חנוש חנטשא דינס כמו חווקא דלעיל, חסא אס
 שס העריסה חנה לריך לכתוב כה"ל בסוף חסה ואס שס

קיצור נחלת שבעה

העריסה נ"נו ידוע כותבין חסא ואם מרנישין יו"ד לאחר הסמן
 כותבין חס"א ואם מרנישין ח"י במלפוס כותבין חוס"א ח"ה.
 ח"יקא ח"ימשא אם ידוע ששם העריסה ח"י א"ל לכתוב רק ח"ה:

ט מרינא אם קורין את הריש בחיר"ק או בליר"י ואם קורין
 הרי"ש נפתח חריף ר"ל בהכנס יוד"ן לאחריה כותבין מרינא
 ובמדינתנו קורין הריש נפתח וכותבין מרנא ואם כתב מראנא
 כשר, שוקל מאקל תלי במנעול, משרנא ויכול לכתוב משארנא
 ואם קורין בסגול כותבין משיערנא, מיעלווא ואם קורין הלמ"ד
 נקמן כותבין מיעלאווא, מויבא ואם קורין הטי"ת נקמ"ן לחוד
 כותבין מאבא ואם בחול"ס לחוד טובא, ט"רא, מאלצא אם
 קורין הטי"ת נקמן ואם קורין נפת"ח מלצא ואם קורין בחול"ס
 או במלפוס מולצא, טאנא אם קורין הטי"ת נקמ"ן ואם קורין
 הנו"ן בחיר"ק כותבין מאני ואם קורין נשכ"ל ולירי כותבין
 תאנה ע"ש הפרי, מושנא עי"ל אות ד', מעמא, מעמר"ל הס
 שני שמות, אבל טעמלא או טעמליא א"ל דהם קילרה"ש מטעמלא,
 משינא, משיפא עי"ל אות ל':

י יוכבד, יומא וי"ו לאחר הי"ד ואל"ף בסוף וכן יומלא יומ"ל
 כלסון בווי"ן, יודית לא יהודית ואם הוא חותמת יהודית או
 שהאב ה"י ידע ומזין ומנוה להחזן לקרותה יהודית כה"א
 כותבין יהודית, ינשא ובמדינות אלו קורין בסגול וכותבין
 יענטא וכן יענטל, ילתא, יבט ויש מקומות שכותבין יחט או
 יחד ויש שקורין במלפוס וכותבין יבוט, יחוט וכן יבנט יחנט.
 יחנא, יבנא, יאבל, יאבא, יאר"א יער"ל, יולי בויו':

כ בעודד ב' ווי"ן ודל"ת לפעמים היא כנוי ליוכבד:
צ צאה, צאנא, ציבא, ציבצא, ציפשא, ציבשא ואם קורין
 הצי רפוי' כותבין צבי ווי"ן ציושא, צופקא ואם דוחקין
 הלמד בחיר"ק כותבין ציפקא וכן כשמה צבי צובקא ציבקא

קיצור נחלת שבעה

ואם אין ידוע אם שמה בני או צפי כותבין בניית, לביאה היא
אחר האליף זולת אם מנהג המקום וחתימתה בלא ה' לויצא
ואם קורין הלמיד פתח חריף ר"ל בהרגש יודין לאחריה.
כותבין לויצא:

מ מרגלית, מרגלא ויש מקומות שקורין בהרגש יוד ואל
מרגלא, מיכל הוא שם הקודש, מינא כנוי למיכל אם יודעין
ששם העריסה מיכל ואל כותבין מינא לחוד, מרים, כינויו
מירא מירש ואם קורין הר"ש בחול"ם או במלאפ"ם מירוש
ודוקא כשידוע שם העריסה וכ"ל, משא מהא מסיא לפעמים כנוין
למרים ודוקא אם עדיין קלת קורין אותה מרים ואל אל לכתבו
כלל, מטא, מט"ל ואם דוחקין הט"ו בחירק מטי"ל ואם קורין
המ"ם צל"י כותבין מיטא מיט"ל, מיירא בני יודין (פתח חריף)
ויש נקראות מליא וכותבין כן, מינצא מינציא, מינטישא, מינטישא
הכל תלוי במנטא, מינד"ל ואם דוחקין הדל"ת בחירק מינד"ל
ויש נקראות מיניא מעניא מינדושא והכל תלוי במנטא, מחל"ה,
מעלא, מלבה, אף שנקרא בחירק המ"ם כותבין בלא יוד,
מנוחה, מושקוט:

נ נחמה ואם נקראת נחמה בני כותבין כן, נעבא נעב"ל נעב"ל
נישקא כינויו לנחמה נוחה שם לה"ק וכותבין אותן בחי וה' עיין
לעיל בכללים אות כ"א ניכ"ל נוכ"ל בני שמות הן, נענ"א, נענ"ל,

ס סירקא במדינות אלו קורין בסג"ל וכותבין סערקא, סער"ל
סער"ל עיין לקמן בלות ש' סירקא סירקא עיין אות ז' סאייה
היא בסוף דיוולא משם שרה והוא כנוי לשרה ואם אין ידוע שם
העריסה כותבין סאייה לחוד, סימא, אששא אשקא סאי"א
סאס"ל סאסקיא תליין במנטא ויש שקורין שמות אלו בש"ן בראש
ועיין לקמן אות ש', סא"ווא ססמן בקמן ובמדינתנו קורין הס'
בש"י והל' בקמ"ן וכותבין ס"א"ווא ויש קורין בל"י"ק עי"ל
אות ז', סלטקא:

ע עטרה עכבה סטיין בסוף ע"א ע"קא זי שנות הן ע"קע"ל
ע"קיי ע"ק"א קי"ה"ש מעלקא וז"ל לכתוב ע"א ע"א ע"א
ע"א תלוי במנטא וכו'ן שס אחד וכותבין השם שקורין אותה:

פ פרידא פריד"ל ואם קורין סטי"ש נפתח חרוף ר"ל בהרגש
יודין לאחריה כותבין פרידא פריד"ל ואם קורין נפתח פשוט
פראדא פראד"ל, פרומט, פיגא נחד יו"ד ואם כתב זי יוד"ן
יש להכשיר, פיג"ל פיג"ל פיג"ל חין כותבין אותן אל"ל
אם קורין אותה בן נפטיה וז"ל כותבין פיג"ל, פער"ל, פער"ל
אם נקראת בן נפטיה כדלעיל, אם שם העריסה ה"י מרגלית
ואח"כ נקראת פער"ל כותבין רק כמו שקורין אותה, פער"ל פער"ל,
פע"א ויש נקראות פע"י, פי"א:

צ צפורה מלא וי"ו ואם כתב חסר כשר, צפרה הפ"ח נשכ"ח
אם כתב זוי"ו פסול, ציפה יש לכתוב זכ"ח משכ"כ טסיפ"ח
דלעיל אות ט"י כותבין כאל"ף בסוף, צימפ"א כזו לשמחה, צב"ה
או צב"ה ס"ח בסוף נשתיסן, צארט"ל צארט"ל, ציר"ל,
ציר"ל צור"ל כלסון תליין במנטא, צימ"ל, צמ"ח, צלאווא:

ק קרינד"ל, קרינצא ואם מרגיטין הכרת יו"ד אחר הלדיק
כותבין קרינצ"א, קראס"א, קראסנ"א, קרעס"ל קרעס"ל
קרעס"ל תלוי במנטא, קלארא ואם הלמ"ד בחול"ם קל"וא,
קל"ער"ל, קענד"ל, קעני"א, קי"א ולא כלי:

ר רבקה, ריבה ריב"ה ריבטשה, ריבצה ריבציה כנויים
לרבקה אם ידוע ששם רבקה מעריסה ואם אינו ידוע
כותבין כמו שהיא נקראת רח"ל, ראחטשא ראחטשי"א ראחצ"א
אל"ל דהוי קי"ה"ש מרחל ואם חין ידוע שם העריסה כותבין כמו
שנקראת, רעב"ל, רייב"ל, רב"ל ונוסגין לכתוב ראב"ל, רע"ל, רווא
רווא"ל, ריז"ל, ריז"א, ריז"א, ריז"א תלוי במנטא, רווא, רוסי"א

קיצור נחלת שבעה

ראסא, ראסיא, רסיא, ריסה אס יודעין ששמה העלם הוא רבקה
 כותבין ה"א בסוף, רשא, רשקא, רשיא, רושא, רושקא, רייין,
 רייצא, רייצ, ראניא, ראנא, רינא, רארא, ראדיא, ראד, ראדש,
 ראדיש, רודא, רושא, רעד, רחמה בלא וייז ואס
 חותמת בו"ז יש לכתוב כן ואס נקראת רחמה או רחמה אין
 לכתוב בו"ז :

ש שרה, שירקה, שערקה, שער, כלסון בש"ן שמאלית וחס
 כינוין לשרה ודוקא אס ידוע ששמה מעריסה שרה אבל אס
 נקראת מעריסה באלח משמות הללו כותבין כלסון בסמ"ך ובאל"ף
 בסוף, שינד, שינדי, שינא, שינציא, שינמשא, שפרינציא,
 שערציא, שרענציא, שמחה אס קורין אותה אח"כ פרידא עי"ל
 בשם פעל שימ, שאמל, שלומית שולמית ב' שמות הן
 שבע, שאשא שאסא שאסיא עי"ל אות ס' :

ת תמנע, תרצה, תמר אס קורין אותה תמר, בקמן א"ל
 לכתוב, ואס שמה פעמל כותבין ב"י, תאנה עי"ל אות ט' :

סימן כב הצת דיני אירוסין ונשואין

א החתן והכלה מתענין ביום חופתם ואומרים עננו בחפלת מנחה
 ואחר התפלה אומרים ודוי כמו בערב יו"כ : ב נוסגין להתענות
 רק עד אחר החופה ואס נתאחרו בלייל יכולים לאחר לה"כ
 לאכול איזה דבר ולא ישאו משק המשכרת וכן בימים שאין
 מתענין : ג ברי"ה ובאסרו חג ובט"ו באל ובט"ו בשבת ובחנוכה
 ובששן פורים אין מתענין אבל בניסן אפילו ברי"ה ניסן ובשאר
 ימים שא"ל תחנן מתענין : ד בנשואי בתולה חשבי העיר
 והשטוניים פורסין עודר על ראש הכלה ומברכים אותה ואומרים
 אחתנו את היי לאלפי רבבה ויש מוסיפים ישימך אלקים כשרה
 רבקה רחל ולאה : ה השטוניים מלבישים החתן בקיטל ונותנין

קיצור נחלת שבעה מה 46

אפר כראשו במקום הנחת תפילין ומוליכין אותי לחופה: ו כמדינתנו
הש"ץ מנגן מי אדיר על הכל מי ברוך על הכל מי גדול על
הכל מי הגול על הכל הוא יברך את החתן ואת הכלה,
ז השושביות מביאות הכלה והשושבינים הולכים לקראתה ומסבנות
עמה את החתן ג' פעמים ויש מסבנות ז"פ ולו מנגן הש"ץ
כמדינתנו מי בן שיחים שושן חוחים אהבת בלה משוש רודים
הוא יברך את החתן ואת הכלה ומעמידין את הכלה לימין
החתן: ח לזכרת אירוסין ונשואין לריך עשרה והחתן מהמנין,
והמסדר מנכר על הכוס:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל הָעֲרִיּוֹת.
וְאָסַר לָנוּ אֶת־הָאֲרוּסוֹת וְהַתִּיר לָנוּ אֶת־
הַנְּשׂוּאוֹת לָנוּ עַל־יְדֵי חֲפָה וְקְדוּשֵׁין.
בְּרוּךְ אַתָּה יי מְקַדֵּשׁ עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל עַל
יְדֵי חֲפָה וְקְדוּשֵׁין:

ט החתן והכלה ישתו מהכוס והחתן משבר כוס זכוכית והמסדר
יקח מיד כלי הפסק הטבעת מן החתן ומבאיה לבי עדי הקדושין
שהוא שיהיה פרוטה והחתן משימה על אלבע שאלל אגודל של
הכלה ולאומר ומי שאיכו יודע לומר בעלמנו יאמר המסדר עמו
ותיבת לי יאמר המסדר בשפה רפה:

הרי את מקדשת לי
 במבעת זו כדת משה
 וישראל

ה' המסדר קורא הסמוכה ומוסרה להכלה ומברכין על כוס שני:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
 בורא פרי הגפן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
 שהכל ברא לכבודו:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
 יוצר האדם:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
 יצר את האדם בצלמו. בצלם דמות

תבניתו. והתקין לו ממנו בנין עדי עד.
 ברוך אתה יי יוצר האדם:

שׁוֹשׁ תְּשׁוּשׁ וְתַגֵּל הַעֲקָרָה בְּקַבּוּץ בְּנֵיהָ
 לְתוֹכָהּ בְּשִׂמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי
 מְשַׂמַּח צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ:

שִׂמְחָה תִּשְׂמַח רַעִים הָאֱהוּבִים בְּשִׂמְחָךְ
 יִצִּירְךָ בְּגֵן עֵדֶן מִקֶּדֶם: בְּרוּךְ אַתָּה
 יי מְשַׂמַּח חֲתָן וּכְלָהּ:

יא מוֹסֵגִין לַחֲלֹק הַכְּרֻכּוֹת שְׁלֵי מִכְרֵךְ וי כְּרֻכּוֹת וְהִבִּי כְּרֻכּוֹת אַחֲרֵימָה,

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
 בָּרָא שִׁשּׁוֹן וְשִׂמְחָה חֲתָן וּכְלָהּ
 גִּלְיָה רָגָה דִּיצָה וְחֲדוּדָה אֲהַבָּה וְאַחֻוּהָ
 וְשִׁלּוּם וְרַעוּת. מְהֵרָה יי אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמַע
 בְּעָרֵי יְהוּדָה. וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַיִם. קוֹל
 שִׁשּׁוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה. קוֹל חֲתָן וְקוֹל כְּלָהּ.
 קוֹל מִצְהָלוֹת חֲתָנִים מִחֻפְתָּם. וְנִעְרִים
 מִמִּשְׁתָּה נְגִינָתָם: בְּרוּךְ אַתָּה יי מְשַׂמַּח
 חֲתָן עִם הַכְּלָהּ:

סדר ברכת המזון לנישואין

המזון אומר רבותי מיר וועלן בענטשין ועונין המסובין ואח"כ
 אומר הוא נ"כ יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם

דְּוֵי הַסֵּר וְגַם הָרוּן. וְאִז אֵלֶם בְּשִׁיר יְרוּן.
 נַחֲנוּ בְּמַעֲגָלֵי צֶדֶק וּבִשְׂרוּן. שְׁעָה
 בְּרַכַּת יִשְׂרוּן כְּבָרְכַת בְּנֵי אֲהָרֹן. בְּרִשׁוֹת
 מֶרְנָן וְרַבָּנָן וְרַבּוֹתֵינוּ נִבְרַךְ אֱלֹהֵינוּ
 שֶׁהִשְׁמַחָה בְּמַעֲוֵנוּ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹו :

ועונין המסובין ואח"כ עונה הוא נ"כ

בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִשְׁמַחָה בְּמַעֲוֵנוּ
 שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלֹו וּבְטוֹבוֹ חַיֵּינוּ :

יב אחר ברכת המזון אומר על כוס שני הברכות ומתחיל שהכל
 ברא ואח"כ אומר על כוס ראשון בפה"ג: יג כל ז' ימי המשטה
 לנחור שנשא בתולה או אלמנה וכן אלמנן שנשא בתולה מצרכין
 כן אם באו פנים חדשות: יד כשאין פנים חדשות אם קועדין
 עם המתן אגשים שאינם מצני ביתו אומרים כודה לשמך ושהשמחה
 בנועו ועל כוס ד' אשר ברא ששון ואפילו בשלשה ואם קועד
 עם ד"ב אינו אומר כלום, מן אלמנן שנשא אלמנה אם אכלו
 סעודה הראשונה ביום הנשואין מצרכין כדלעיל אות י"ב ואם
 לא אכלו עד הלילה יש אגשים שאוכלים נחמת שמחת מריעות
 מצרכין ככחות י"ד וכן בכל הסעודות דג' ימים הראשונים,
 מן נחזיר גרישתו אין אומרים שהשמחה בנועו ורק בסעודה
 ראשונה ביום הנשואין אומרים ז' ברכות :

סדר ברכת המזון.

רח שבת ויוש ואנס מען דאס:	אין דער זאקן זאנס מען דאס:
שיר המעלות בשוב יי	על נהרות בבל שם
את שיבת ציון	ישבנו גם בקינו
היינו בחולמים: אז ימלא	בזכרנו את ציון: על
שתוק פינו ולשוננו רנה:	ערבים בתוכה תלינו
אז יאמרו בניו הגדיל	פגורותינו: כי שם
י לעשות עם אלה:	שאלונו שובנו דברי
הגדיל י לעשות עמנו	שיר ותוללנו שמחה
היינו שמחים: שובה	שירו לנו משיר ציון:
את שביתנו כאפיקים	איך נשיר את שיר יי על
בנגב: הזרעים ברמעה	אדמת נכר: אם אשקחך
ברנה יקצורו: הלוד	ירושלים תשבת ימיני
ילך ובכה נושא משך	תדבק לשוני לחכי אם
הזרע בא יבא ברנה	לא אזכרכי אם לא
נושא אלמותיו:	אעלה את ירושלים על
	ראש שמחתי: זכור יי
	לבני אדום את יום ירושלים האמרים ערו ערו
	עד היסוד בה: בת בבל השדודה אשרי שישלם
	לך את גמולך שגמלת לנו: אשרי שיאחו ונספן
	את עוללך אל הסלע:

סדר ברכת המזון

ואחר כך יאמר זכ

מביני מוכני ויזשן לזנים סענת עשה שלי ברכת המזון שואמר
 ואכלתם ושבעתם וברכתם את יי אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך
 לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי שהוא סמיך ונעלם
 בשם כל ישראל: ויהי גזעם וכו'

קודם מים אחרונים יאמר סמוך זכ:
 זה חלק אדם רשע סאדהים ונחלת אמרו סאל:

קודם ברכת המזון כשמכניס כמותן אומרים זכ:
 רבותי סיד ויעלען פענשען:

וענין המסובין יהי שם יי סבורך מעסה ועד עולם: וחזור המברך זכ
 המברך אומר ברשות מרגן ורגן ורבתי נברך שאלנו טשיו:

(א) המכנה בכמה קהלות שמחילין בזה קודם ברכת המזון:
 ברכת המזון לבשוואין

נודה לשמך בתוך אמוני
 ברוכים אתם ליי: ברשות
 אל איום ונרא, משנב לעמות
 בצרה, אל נאור בנבורה,
 אדיר בפרום יי: גדה ברשות
 תתורה הקדושה, מהורה
 היא וגם פרושה, אנה לנו
 מרשה, משה עבד יי: גדה
 ברשות הכהנים והלויים,
 אקרא לאלהי העבריים,
 אהורנו בכל אים, אברכה
 את יי: גדה ברשות מרגן
 ורגן ורבתי, אפתחה
 בשיר פי ושפתי, ותאמרנה
 עצמותי, ברוך תבא בשם

דני הסר וגם חרון, ואז אים
 בשיר ירון, נחנו במעגלי
 צדק, שעה ברבת בני ישורון,
 בני אהרן: ברשות מרגן ורגן
 ורבתי, נברך אלהינו
 שהשמחה בבענו, ושאלנו
 מטשיו:

וענין המסובין

ברוך אלהינו שהשמחה
 בבענו, ושאלנו מטשיו,
 ובטובו חיינו:

והמברך חוזר

ברוך אלהינו שהשמחה
 בבענו, ושאלנו מטשיו,
 ובטובו חיינו:

ואחר כמרוס ילמדו וכו' כדכת המזון
 מתחיל שכל כהל לכבודו ואומר כל הכרות,
 ואח"כ חוזר ברכת המזון ואומר הכתמן סול
 יכנו וכו', ומברך על הטום:

יי: גדה
 כרשות מרגן (ורבנן) ורבתי נכך וכו':
 ומברך כהמיו:

סדר ברכת המזון

וענין המטבין ברוך שאכלנו משעו ובטובו חיינו: וחזיר המכרז
ומי שלא אכל עמם עונה ברוך ובבורך שמו המיד לעולם ועד:
בשמברכין בעשרה נברך אלהינו שאכלנו משעו:
וענין המטבין ברוך אלהינו שאכלנו משעו ובטובו חיינו:
מי שלא אכל עונה ברוך אלהינו ובבורך שמו המיד לעולם ועד:
יחזיר א"א ברוך הוא וברוך שמו:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, הן את
העולם בלוי, בטובו בן בן בחד וברחמים,
הוא נותן לחם לכל בשר, פי לעולם חסדו,
ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ולא יחסר
לנו מזון לעולם ועד, בעבור שמו הגדול, פי
הוא אל הן ומפרנס לכל ומטיב לכל, ומכין
מזון לכל בריותיו אשר ברא, באמור פותח את
ידה, ומשביע לכל חי רצון: ברוך אתה יי
הן את הכל:

נודה לך יי אלהינו, על שהנחלת לאבותינו, ארץ חמדה
טובה ורחבה, ועל שהוצאתנו יי אלהינו מארץ מצרים,
ופדיתנו מבית עבדים, ועל בריתך שתקמת בבשרנו, ועל
תורתך שלמדנו, ועל תקיף שהודעתנו, ועל חיים הן וחסד
שחוננו, ועל אכילת מזון שאתה הן, ומפרנס אותנו תמיד,
בכל יום ובכל עת ובכל שעה:

בתוכה ובמורס לומרים כהן על כנסים:

ועל הנסים, ועל הפרקן, ועל הגבורות, ועל התשועות,
ועל הנפלאות, ועל הנחמות, ועל המלקמות, ששעים
לאבותינו, בנקמים ההם, בזמן הזה:

סדר ברכת המזון

^{למזון}
 ימי מרדכי ואסתר גששון
 העבירה קשעמד עליהם קמן
 תרשע בקש להשמיד להרוג
 ולאבד את כל היהודים מער
 ועד זמן טף ונשים גיום אקד
 בשלשה עשר לחדש שבט עשר
 הוא חדש אדר ושיללם לבו ואקה
 ברמקיה הכבים הפרת את עצתו
 וקלקלת את פחשבתו וקשבות
 לו גמולו גראשו וקלו אותו ואת
 בניו על קעץ:

^{למזון}
 בימי סתרתהגן בן יוסף בן
 גדול השמונאי ובניו קשעמדה
 סלכות בן קשעיה על עמך ישראל
 להשפיקם הנרמה ולקשבים פחמי
 רצונה ואמה ברמקיה הרבים עמדה
 להם קעה ערתם רבה את ריבם
 דנה את דינם וקמה את נקמתם
 סוסת גבורים ביד חלשים ורבים
 ביד מעטים וטמאים ביד טהורים
 ורשעים ביד צדיקים וחדים ביד
 עוקמי תורתה וקד עשית שם גדול
 וקדוש בעולמה ולעמך ישראל עשית
 השועה גדולה ופרקן פתיוס הנה
 ביתה ופנו את היקלה וסתרו את סקדשה
 והקליקו גרות בחצרות
 קרשה וקבעו שמונת ימי סגה אריג
 להודות ולהלל לשמך הגדול:

נאמר בן באו בנודה לרבי
 והקליקו גרות בחצרות
 קרשה וקבעו שמונת ימי סגה אריג
 להודות ולהלל לשמך הגדול:

ועל הכל יי אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים
 אותך ותברך שמך בפני כל חי תמיד לעולם
 ועד בכתוב ואכלת ושבעת וברכת את יי אלהיך
 על הארץ המובנה אשר נתן לך ברנך אתה יי
 על הארץ ועל המזון:

רחם נא יי אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך
 ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל
 הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו אלהינו אבינו
 רבנו וזננו פרנסנו וכלכלנו והרווחנו והרוח לנו יי אלהינו
 מהרה מכל צרותינו ונא אל מצריכנו יי אלהינו לא לירי
 פתנת בשר ודם ולא לירי הלואתם כי אם לירך המלאה
 הפתוחה הקדושה והרחבה שלא גבול ולא נכלם לעולם ועד:

סדר ברכת המזון

עוֹלָמִים: הַרְחֵקֵנוּ, הוּא יִפְרֹאֲנוּ בְּכִבוֹד: הַרְחֵקֵנוּ הוּא יִשְׁבֹּר
עַלְנוּ מֵעַל צְוֹאֲרֵנוּ, וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאֲרָצֵנוּ: הַרְחֵקֵנוּ
הוּא יִשְׁלַח לָנוּ, בְּרַכָּה מְרֻבָּה, בְּבֵית הַזֶּה, וְשֶׁל שְׁלֹחַן זֶה,
שְׂאֵבְלֵנוּ עֲלֵינוּ: הַרְחֵקֵנוּ, הוּא יִשְׁלַח לָנוּ, אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנִּכְבָּא
זְכוֹר לְמוֹב, וַיְבַשֵּׁר לָנוּ בְּשׁוֹרֹת מוֹבּוֹת, יִשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת:
הַרְחֵקֵנוּ, הוּא יִבְרַךְ אֶת (אָבִי מוֹרֵי), בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה, וְאֶת
(אִמִּי מוֹרֵי), בְּעַלֹּת הַבַּיִת הַזֶּה, אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת
זְרַעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ
אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, בְּכָל מְבַל כָּל, בְּן יִבְרַךְ
אוֹתָנוּ בְּלָנוּ יַחַד, בְּבְרָכָה שְׁלֵמָה, וְנֹאמַר אָמֵן:
בְּפָרוֹם, יִלְמְדוּ עֲלֵיהֶם וְעַלֵינוּ זְכוֹת, שֶׁתִּהְיֶה לְמִשְׁמֶרֶת
שְׁלוֹם, וְנִשְׂא בְרָכָה מֵאֵת יי, וְצִדְקָה מֵאֵלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְנִמְצָא
חַן וְשֶׁכֶל מוֹב, בְּעֵינֵי אֱלֹהִים (וְאָדָם):
דַּשְׁבַּת הַרְחֵקֵנוּ, הוּא יִגְמִילֵנוּ, לְיוֹם שֶׁבָרַךְ שְׁבַת וּמְנוּחָהּ, לְמִנוּ הַעוֹלָמִים:
דַּרְיַי הַרְחֵקֵנוּ, הוּא יִסְדֵּשׁ עֲלֵינוּ, אֶת חַוְדֵּשׁ הַזֶּה, לְמוֹבָה וְלְבְרָכָה:
דַּרְיַי הַרְחֵקֵנוּ, הוּא יִגְמִילֵנוּ, לְיוֹם שֶׁבָרַךְ מוֹב:

(*) בברכת סמון לגרית מילס כתיבט אל בעינו אדהים ואדם מחיל כאן:

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יִבְרַךְ אָבִי הַיְלָד וְאִמּוֹ, (וְזָכוּ לְגִדְלוֹ וְלְחֻסְכוּ וְלְחֻסְכוּ
מִיוֹם הַשְּׂמִינִי וְהַלְאָה יִבְרָאָה דָמוֹ, וַיְהִי יי אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ:
הַרְחֵקֵנוּ הוּא יִבְרַךְ בְּעַל בְּרִית הַפִּיִלָה, אֲשֶׁר שֵׁשׁ לַעֲשׂוֹת צִדְקָה בְּגִילָה,
וַיִּשְׁלַם פְּעֻלּוֹ וַיִּשְׁבְּרָתוּ כְּפוֹלָה, וַיִּתְגַּדְּלוּ לְמַעַלְהָ לְקַעֲלָה:
הַרְחֵקֵנוּ הוּא יִבְרַךְ בְּךָ הַנְּמוֹר לְשִׁמּוֹנָה, וַיְהִי יְדִיו וְלָבוּ לְאֵל
אֲמוֹנָה, וַיִּזְקֶה לְרֵאוֹת פְּגִי הַשְּׂבִינָה, שֶׁלֶשׁ פְּעֻמִּים בְּשָׁנָה:
כַּהֲמוֹהֵל מִכֵּן יֵת הַטּוֹם כֵּן בְּרַכָּה לְאַחַר לֹמֵד זֶה הַרְחֵקֵנוּ:
הַרְחֵקֵנוּ הוּא יִבְרַךְ מִשָּׁל בְּשֶׁר הַעֲרָלָה, וּפְרַע וּמִצֵּן דְּמֵי הַפִּיִלָה, אִישׁ
נִגְרָא וְכֵן הַלְבָב עֲבוֹדָתוֹ פְּסוּלָה, אִם שֶׁלֶשׁ אֲלֵה לֹא יַעֲשֶׂה לָהּ:
הַרְחֵקֵנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ מְשִׁיחוֹ הוֹלֵךְ הַמִּיִּם, בְּזְכוֹת חֲסֵן לְמוֹלוֹת
בְּמִים, לְבַשׁוֹר בְּשׁוֹרֹת מוֹבּוֹת (וְנַחֲמִים, לְעַם אֶסֶר מִבְּרַךְ וּמְפֹרֵד בֵּין
הַעַמִּים:
הַרְחֵקֵנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ כְּהֵן צִדְקָה אֲשֶׁר לָקַח לְעִירָלוֹם, עַד הוֹכֵן כְּקֹא
כְּשִׁשׁ וּבִירוֹם, וְגַלְט פְּגִיו בְּאֲדָרְתוֹ וַיִּגְדֹּם, בְּרִיתִי מִתְּנָה אִתּוֹ מִמִּים
וְהַשְּׁלוֹם:

סדר ברכת המזון

יריה ברחוקו, הוא יחדש עלינו, את השנה הזאת, למזכה ולברכה:
 וטובות ברחוקו, הוא יקים לנו, את שבת צוד הנופלת:
 הברכה, הוא יזכנו לימות המשיח ולימי העולם הבא.
 כחוד אוסר מנדיף (כשבת וריח וויש וחור"ם אוסר מנדרול) ישועות
 מלבנו, ועשה חסד למשיחו, לדרוד ולרעו, עד עולם. עשה שלום
 בפרומיו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן:
 יראו את יי קדושינו, כי אין מחסור ליראינו, קטירים רשו ורעבו,
 ודורשי יי, לא יחסרו כל טוב. הודו ליי, כי טוב, כי לעולם חסדו.
 פותח את הגד, ומשקיץ לכל מי רצון. ברוד הגבר, אשר יבטח ביי,
 והיה יי מבטחו. נער הייתי, גם זקנתי, ולא נאיתי צדיק נערב, ונרעו
 מכשף להם. יי עזו לעמו: אמן. יי ברך את עמו כשעולם:

ברכה מעין שלש.

ברוד אמה יהוה אלינו סלך העולם על

על טעסה קדימם עמי מיני דגן או בקיקין עמי מיני דגן אם אכל כזים המחיה ועל הפלפלה ועל תנובות השדה ועל לאכול מפריה ולטבוע ועל ירושלים עיר הקודש והחילצנו ביום השבת הזה: כריה וזכרנו למזכה ביום הזה. כי אמה יהוה טוב המחיה. ברוד אמה יהוה על הארץ ועל המחיה (ועל הפלפלה) *	על היין אם טעסה כביעים הגפן ועל פרי הגפן רחם נא יהוה אלינו על כימינו והעלנו לתוכה עליה בקדשה ובטהרה ברוד אמה פרי הגפן. ברוד אמה יהוה על הארץ ועל פרי הגפן.	על סידום האילן האלו ענבים או לנזקים טאכים כנזקים וחמים ותעורים אם אכל כזים העץ ועל פרי העץ והנחלת לאבותינו ישראל עמך וישמחנו בכנינתה וראש החודש הזה: וזכרנו למזכה ביום הזה. כי אמה יהוה טוב המחיה. ברוד אמה יהוה על הארץ ועל המחיה.
---	---	---

ברכה בורא נפשות על טאל אוכלין ונשקין:
 ברוד אמה יהוה אלינו סלך העולם בורא נפשות רבות וחסרונן על כל
 מה שפראת להתחיות בהם נפש כל חי. ברוד חי העולמים.

סדר התנאים והכתובה

עין

ישראל לאביהם שבשמים

בס"ד

ידוע ומפורסם בכתובים ובדברי חז"ל, כי השם חתן וכלה המה שמות מושאלים ושורש השם זה בגבהי מדומים רומזים על קוב"ה ושכינתה כנסת ישראל, כמבואר בשה"ש ובדברי רז"ל במאמרי מתן תורה, עיין בשלה"ק שער בית אחרון בשם ספר הפרדס שהאר"ך לבאר כי כל השמות כולם הם מושאלים, ר"ל אלו הענינים שאנו קורין כ"א בשמו, זה אינו שמו בעצם דק מושאל, ועצם השם הוא למעלה בקדושה וכו' ובהשתלשלות העולמות רבבות מדריגות נקרא בשם זה ע"ד השאלה, ואולי ע"ז כוונת חז"ל במתק לשונם באמרם חתן דומה למלך, והחיוב להדרו ולכבדו, עבוד כי לובש לבוש מלכות ונתכנה בשם מושאל אשר ממ"ה נתעטר בו במתן תורה, וכל אשר יקרא בשם המלך ראוי לכבדו, כי זהו מכבוד המלך.

והנה שמחת חתן וכלה למדו חז"ל מקולות האמור במתן תורה, ואנו מבדכין בברכות ארוסין מקדש עמו ישראל ע"י חופה וקדושין, ובעוה"ר בעת הגלות נעשה פירוד ר"ל בין הרבקים, ובקשתינו ושוב שנית לקדשה ואל תוסיף לגרשה, ועיקר עבודתינו בכל מצוה ועובדא טבא לייחד קוב"ה ושכינתה, ובפרט בשמחת חתן וכלה שמסוגל לזה מאד.

ע"כ הצגנו פה נוסח התנאים והכתובה בין ישראל לאביהם שבשמים בשעת מתן תורה, חיברו הרב המקובל המשורר ר' ישראל נגארא ז"ל תלמיד האר"ז"ל, שיהי' לזכרון בין עיניך שורש מצוה זו של שמחת חתן וכלה, וגדל הזכות והתועלת אם מכוונין בה כראוי, יה"ר שיתקיים בנו הבטחת הנביא ומשוש חתן על כלה ישיש עליך אלקיך (ישעי' ס"ב) במהרה וידן אכיה"ר.

סדר התנאים

בעזרת השם יתברך ולמזל טוב, המגיד מראשית אחרית, הוא יתן שם טוב ושארית, לאלה דברי התנאים והברית, שנדברו והתנו בן שני הצדדים לשם ולתפארת — דהיינו מצד האחד יחיד ומיוחד בורא כל, חכם קדמון, עילות העילות, וסיבות הסיבות, העומד מצד עצמו, עצם כבודו, שאין לשער ולדמות בכל מיני מראות וצורות, פשוט בתכלית הפשטות עד אין סוף ועד אין חקר — ומצד השני הלא היא כנסת ישראל, כלה קרואה בנעימה, עטרת תפארת, מטרוניתא קדישתא, עלימתא קדישתא, שפירתא, יפה כלבנה ברה כחמה, זוהר זריק ניצוצין, ומבהיק כברק לעינים בת מלכים יוחסי ארץ, המה אבות הקדושים — ובמלכות בית דוד ושלמה היא מעוטרת ומהודרת, בכתר מלכות, העומדת מצד עצמה, עצם אלהות סוף המעשה, תחילת המחשבה, מדת מלכות קדושתא, סוד תורה שבעל פה שלומי אמוני ישראל, סופא דכל דרגין קדישין, ועיקרא דכל דרגין והצינורית, ראשית דבר הבחור כארזים בחורו של עולם התחתון הקדוש מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ישא למזל טוב את בתולת ישראל אשר איש לא ידעה, זו שכינתא קדישא, בחופה וקדושין כדת משה וישראל — ואל יבריחו ואל יעלימו לא זה מזו ולא זו מזה מראשית ועד אחרית, רק תמיד פניהם איש אל אחיו, באהבה ואחוה וריעות, דלא מתפרשין דא מן דא לעלמין, וישלטו בשונאיהון, וזר אל יתערב, וערל וטמא אל יגע במאורות מעתה ועד עולם.

החתן הנ"ל התחייב את עצמו להכניס כל אשר האציל וברא ויצר ועשה הכל למענה ולמען התורה הקדושה כמו שעשה במעמד הר סיני, הרכין שמים ושמי השמים וכל צבאם, אשר תקנם בזרת (על שם הפסוק אם לא בריחי יומם ולילה) כן התחייב את עצמו

להרכיז כל מעשה בראשית ולתת לכנסת ישראל כל העמים תחתיה כמו שכתוב ואתה על במותימו תדרוך ואילי נביות ישרתונך — וסילק תיכף ששה מאות ושלוש עשרה מאורות הגדולים ליד השליש המרוצה לשני הצדדים. הלא הוא רעיא מהימנא משה רבינו רבן של כל הנביאים ושל מלאכי השרת — והתחייב ליתן שכר טוב עליהם רב טוב הצפון אשר עין לא ראתה אלקים וזולתך. חוץ מרוב כל של עולם הזה והתחייב את עצמו ליתן סבלונות לסבול כנסת ישראל. בכל מיני סבלונות. בבני חיי ומזוגי. הן רוחני והן גשמי — ובמחילה סליחה וכפרה. כדי להיות לו ממלכת כהנים וגוי קדוש עד סוף כל הדורות. לבלתי החליפם באומה אחרת. ולהביאם לציון עיר מלוכה וגברת — והתחייב את עצמו להלבישה בעשרה מיני לבושין ובכ"ד תכשיטין. ובד' בגדי לבן בשבת ויום טוב. ולהריק להם שפע וברכה זחיים למשמרת — מתנות להכלה כנסת ישראל נזם זהב בקע משקלו. אלו שקלי ישראל שהם כופר עליהם מכפרת. ושני צמידים אלו שני לוחות הברית. עשרה זהב משקלם אלו עשרת הדברות. ומרגליות טובה תלויה בצוארה. זו חכמת אלקית ידיעת שמותיו. וחיפוש גנזיו בכל היכלות ובד' עולמות אצילה בריאה יצירה עשיה והשגחותיו והשגותיו לעולם יכולתו. רוחניותו והשגחתו — והשפעתו על כל הנביאים. רגע כמימרא בלי נעדרת. עם המטבע הנקרא נוביל התלויה במרגליות. הוא חכמת הפלסופיא וחכמת הטבע הגופנית. ומקרים התלויים בחכמת התורה. אשר היא בין העמים לכבוד ולתפארת. כמו שאמר הכתוב כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים — ועטרת זהב בראשם צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשם — טבעת קדושין אלו שלשה כריכות של רצועה באצבע האמצעי. חוץ סבלונות קטנים זה עוכי הגשמי מתעונגי

עולם הזה בשלחן ערוך ומטה מוצעת. זה מטתו שלשלמה
אשר הם הכנה לעבודה כמו שכתוב באלשיך בפרשת
בחוקתי בתורת משה הנתינה למגזירות.

הכלה הנ"ל התחייבה את עצמה להכניס כל
אשר לה למסור לבבה ונפשה על התורה ועל העבודה
בדביקה וחשוקה בדחילו ורחימו. וסילקה תיכף ליד
השליש המרוצה הנ"ל שהקדימה נעשה לנשמע —
ואלה הבגדים אשר תלביש את עצמה בגדי כבוד
ותפארת ליום טוב ותיקן הנעשה במאורות הגדולים
על ידי מצות התלויים במועדים ויר"ט ובגדי שבת ולקשט
את עצמה בכ"ז תכשיטי כלה על ידי מצות הנעשים
בשבת חוץ מהתוספות הנעשה על ידי קרבן מוסף
שבת. ובגדי חול חולין היא לה לבטל הפסוק והגית
בו יומם ולילה — בגדי לבן כמאמר שלמה המלך עליו
השלום בכל עת יהיו בגדיך לבנים — צעיפים וגם
רדידים זו מעשה חדושים ופלפולים לחלוקא דרבנן —
מטה מוצעת זו מטתו של שלמה המלך עליו השלום
ששים גבורים סביב לה זו ששים מסכתות. ושמונים
פלגשים ועלמות הם גופי הלכות אין מספר — מתנות
להחתן הנ"ל כובע בראשו שיש בו שער לבן ושחרות.
ופארה חבוש על ראשה זו תפילין שבראש. ותפלתן
של ישראל הנעשה כתר בראשו. וחומש מצופה כסף
זו חמשה חומשי תורה. ומצופין בפירושים שונים בפרדס.
ולדקדק בהם היטב ולדבר דבר על אופניו — עוד מתנה
להחתן יופא טובה עם עור של שועל. דהיינו לעשות
מעשים טובים של שועלים שדרכיהם להיות משכילים
בדרכם. וטבעם. להיות פונים תמיד אחריהם — כך
כל עובדי השם תמיד דרכיהם להיות משכילים. וטבעם
להיות פונים וכל אחוריהם ביתה. והחתן הנ"ל התחייב
את עצמו ליתן מזונות להכלה מטרוניתא קדישתא

ושושבינא כל ימי חייהם הן מזוני רוחני לחם אבידים
אכל איש והן מזוני גשמי לחם לאכול ובגד ללבוש
בדרך כבוד בזה ובבא עד סוף כל הדורות בלי שום
טענה ומענה ובלי עיכוב כלל — שטר שילם שכר,
ושטר חליצה לחלצה מכל צרתה — והחתונה תהיה
למזל טוב בששי בשבת בחודש סיון שנת שני אלפים
וארבע מאות ושמונה וארבעים לבריאת עולם — על
הוצאות החתן להוציא קולות וברקים ולפידים בוערים
ורקיעים נוטפים כל מיני בשמים לשמוח הנשואים —
והבדחנים המה מלאכי השרת ידודון ידודון במזמוטי
חתן וכלה והכלי זמר נעימות הגלגלים ושרפים ואופנים
בשירה ובזמרה — ומחמת קטט ועידר חס ושלום
יתנהגו בתקנות צום בעל בכי בתשובה ומעשים טובים.
וקיבלה עליה הכלה לשמוח בכל מיני שירות ותשבחות
אחר קריאת כל הנשכחות ובעל השמחה ממעונו יסלק
לכל אחד ואחד הוצאותיו וחסרונו. ישמע חכם ויוסיף לקח
ומגדנות ובניסוך היין — קנס מצד עובר לצד המקיים.
דהיינו מצד בני ישראל כאשר מצד החתן לבל יפול
דבר ארצה — ערב קבלן מצד החתן כל צבא השמים
ושרפים וחיות ואופני הקודש לכל שמהן וכינויין וספרין
קדישין — ערב קבלן מצד הכלה צדיקי הדור ותנוקת
של בית רבן — והצדדים מחויבים לפצות הערבים בל
יגיע להם שום נזק וליקוי המאורות חס ושלום — וקנינא
מן החתן והכלה קנין חמשה חומשי תורה ותעודה
ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים — והכל שריר וקיים.
נאום השמים ושמי השמים עד הראשון.
ונאום הארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בהם
עד השני.

הכהנים והעם העומדים בעזרה פה במקדש מעט
יענו ויאמרו מזל טוב השם אחד ושמו אחד — ומי כעמך
ישראל גוי אחד — אשרי העם שככה לו אשרי העם
שד' אלקיו.

סדר הכתובה

בששי בשבת ששה ימים לחודש סיון שנת שני
אלפים וארבע מאות וארבעים ושמונה לבריאת עולם
למנין שאנו מונין כאן מעמד הר סיני איך שהיה
הבחור כארזים בחירו של עולם התחתון הוא מלך
מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא אמר להדא בתולתא
כנסת ישראל בת גדולי יוחסין בתו של אברהם אבינו
הוי לי לאינתו כדת משה וישראל שתקבלו עליכם
תורת משה זו תורה שבכתב ותורה שבעל פה. ואנא
אפלך כמו שאמר הכתוב וארחצך במים ואוקיר שתהיו
לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. ואיוון ואפרנס יתוכי
ליכי הן מזוני רוחני והן מזונות גשמי איש תחת גפנו
ואיש תחת תאנתו כי בני מלכים המה מלכות דוד
ושלמה כהלכות גברון יהודאין דפלחין ומוקרין ונין
ומפרנסין לנשיהון בקושטא כך קבל עליו מלך מלכי
המלכים הקדוש ברוך הוא למפלא קדמיהון ולמוקר
יתהון קדם כל בני עלמא כמו שאמר הכתוב ולתתך
עליון על כל גויי הארץ ולהיות עם קדוש ועתידה
ירושלים שמגעת עד דמשק ולפרנס יתהון בכל מיני
פרנסה הן בחול והן בשבת וביום הששי לתת להם
לחם משנה איש לפי אכלו — ויהיבנא ליכי מהר בתלוכי
כי היא בתולה ואיש לא ידעה כסף וזוין הם אלף
עולמות דכסיפין שעתידה לירשה מבית בעלה מאתן
ומאתיים לנוטרים את פרוי דחזי ליכי מדאורייתא ומזוני
וכסותיכי וסיפוקיכי הם שאר כסות ועונה. שאר אלו
מזונות כסות הוא חלוקא דרבנן הנעשים מתורה ומצות
ועונה זו עונתן של תלמידי חכמים סוד כלת משה כמו
שאמר הכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ומיעל
לותיכי כאורח כל ארעא. וחייב להכניסם אל ארץ זבת
חלב ודבש. ואם תשתבאי אפרקינך ואותבינך לי לאנתי
— וה"ה חתן דנן התחייב את עצמו למיפרק לה לכנסת

ישראל מן גלותא ולא להניחם שם ביני עממיא. כמו
שאמר הכתוב על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון. כה
אמר ד' אלהים הנה אשא אל גוים ידי אל עמים ארים
נסי והביאו בניך בחצן ובנתיך על כתף תנשאנה והיו
מלכים אמניך ושרותיהם מיניקותיך אפים ארצה ישתחוו
לך וכו'. ולחלצה מכל צרה וצוקה. וכל ימי מיגר
ארמלותך את תהא יתבא בביתם ומיתזנא מנכסי.
להשפיע לה כל מיני שפע משבע מדת הלח ומתרין
מזלין נוצר ונקה דרך צנורות הקדושים ומשם יגיע
השפע עלינו עם ברכות והצלחה בכל מעשה ידינו בלי
שום עיכוב כלל. ובנין דכרין דיהוו ליכי מנאי אינון
ירתין כסף כתובתיך יתר על חלקהון דעם אחוהון
בסוד הכתוב הוו גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך.
ומשלת בגוים רבים ובך לא ימשלו. שהם יקבלו כל
השפע וכל השפעות טובות כמו שאמר הכתוב ואכלתם
החמכם לשובע. ויפתח ד' לך את אצרו הטוב. וכל
האומות יקבלו רק מתמצית ארץ ישראל. ובנן נוקבין
דיהוון ליכי מנאי והוין יתבן בביתם ומתזנן מנכסי עד
דתנסבו לגוברין. הכל קבל עליו חתן דנן למיהב לה
לכנסת ישראל אפילו בימי מיגר אלמנותה. וצביאות
בתולתא דא והוית לי לאנתא. ודין נדוניא דהנעלת
לי מבי' אברה. מצות מילה ופריעה. ומסירת נפשה על
קדושת השם יתברך. לשמור ולעשות ולקיים את
תורתו. בין בכסף בין בזהב. ללמוד תורתו הנחמדים
מזהב ומפז רב. בין בתכשיטין לקשט את התורה
בפידושים שונים בפשט דרוש רמז סוד שבזה מתקשטת
הכלה העליונה בכ"ד קשוטין. שתוכל למיעל לחופה
במאני דלבושא הם מעשים טובים שמהם נעשים חלוקא
דרבנן ויש עלי' על ידן לכל ד' עולמות אצילות

בראיה יצירה עשי' בשמושי דירה בסוד הכתוב ועשו
לי מקדש ושכנתי בתוכם שלא יזיו מאתנו הנה זה
עומד אחר כתלינו לשמוע קול תפילתנו כשאנו קוראים
שמע ישראל ובשמושי דערסא. הם עבודת הקרבנות
בבית המקדש להיות כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם
וישראל במעמדם הכל קבל עליו מלך מלכי המלכים
הקדוש ברוך הוא חתן דגן במאה זקוקין כסף צרוף
הם מאה ברכות שישראל מברכין להקדוש ברוך הוא
בכל יום ויום ונותנים בזה ומוסיפי' כח וגבור' בפמליא
של מעלה וצבי הקדוש ברוך הוא חתן דגן והוסיף
לה מן דלי' עוד מאה זקוקים כסף צרוף אחרים כנגדן.
הם סוד מיין זכורין שזורדין מלמעלה כנגדן מכל
עשר ספירות שכל אחד כלול מעשך סך הכל מאתים
כסף צרוף. הוא שפע היורדת בכל יום אחר תפלת
הבקר כמו שאמר הכתוב ותתן טרף לביתה וחוק
לנערותיה. וכן אמר חתן דגן אחריות שטר כתובתא
דא הוא התורה הקדושה שכתובה אש שחורה על גבי
אש לבנה היא אחריות לשלם לה לכנסת ישראל שכר
טוב בעולם הזה ובעולם הבא. נדוניא דין הם שני
צנתרא דדהבא נעשה ונשמע וקבלת עול מלכות שמים
ותר"ג מצות ותוספתא דא הם תוספות קרבן מוסף שבת
ויום טוב ועניית אמן יהא שמי' רבא שמוסיפין בזה כח
בפמליא של מעלה בסוד הכתוב תנו עזו. קבילת עלי
ועל ירתי בתראי הם צדיקי הדור שיורשים ירושת
אביהם שבשמים. להתפרע מכל שפר אר"ג נכסין
הם אוצרות שפע עליונה ת' אלף אלפין עולמות
דכסיפין דחתימין בעזקא דכיא וש"ע נהורין המתגלין
באריך ושפע י"ג תקוני דיקנא ותשעה תקוני זעיר
אנפין ושלוש מאות ועשר עולמות הגניזין תחות
כרסיא קדישא שעתיד להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י
עולמות ורב טוב הצפון לצדיקים לעתיד לבא ושפע
ז' רקיעים שהם וילון רקיע שחקים וכול מעון מכון

ערבות שבו צדק ומשפט וצדקה גנזי חיים. וגנזי
שלום וגנזי ברכה. וקנינין דאית ליה תחות כל שמיא
הם ז' אוצרות וארץ החיים. הארץ וכל אשר עליה
הימים וכל אשר בהם. — דקנאי הם קנין שמים וארץ.
ודעתיד אנא למקני אילין ג' אלף דרין דומין קודשא
ברוך הוא לאתבא רוחיה ליה ולשריה ביה. נכסין דאית
לון אחריות הם ארץ אבותינו — ודלית לון אחריות
הם ארצות שאר עמין כי הם כמטלטלי דמיא כלהון
יהון אחראין וערבאין לפרוע מנהון שטר כתובתא
דא — אפילו כל הד'. עולמות אצילות בריאה יצירה
עשיה הם ערבאין לפרוע שטר כתובתא דא. נדוניא
דין הם נעשה ונשמע ותרי"ג מצות ותוספתא דא הם
תוספת ארץ קיני קנזי וקדמוני — ואפילו מן גלימא
דעל כתפאי מגן עדן בריאה יצירה עשיה. מן יומא דנן
ולעלם ואחריות שטר כתובא דא וכו' קבל עליו חתן
דנן מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא כאחריות
וחומר כל שטרי כתובות ותוספות דנהוין בבנות
ישראל. העשוין כתיקון חכמינו ז"ל כשאר תקיני הנעשים
ע"י בעולמות העליונים דלא כאסמכתא דלא כטופסי
דשטרא. וקנינא מניה קנין שמים וארץ למרת בתולת
ישראל בת נדיבי עמים ויחוסי ארץ מלכות דוד
ושלמה — על כל הא דכתב ומפורש לעיל שקבל
עליו לפרנס כנסת ישראל בפרנסה טובה בלי שום
הפסק ובלי שום מניעה בעולם הן פרנסה רוחני והן
פרנסת הגשמי בהרחבה גדולה במנה דכשר למקניא
ביה היא התורה הקדושה שהיא כלי אמנתו — ועל פי
שני עדים כשרים הם שמים וארץ שנאמר ואעידה
בם את השמים ואת הארץ. והכל שריר וקים לעד אמן.
מזל טוב לכל ישראל עד עולם ועתה כתבו לכם
השירה הזאת וילמדה את בני ישראל.